

Večernik

Leto IV. (XI.), šte. 288

Maribor, sobota 20. decembra 1930

»JUTRA«

Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri

Račun pri poštnem ček zav. v Ljubljani št. 11.409

Velja mesečno, prejemnik v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:

Uredn. 2440 Uprava 2455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13

Oglaš po tarifu

Oglaš sprejema tudi oglašni oddelak »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Konec revolucije na španskem

ZADNI UPORNIKI PORAŽENI. — KRVAVI POULIČNI BOJI V MESTU ASTE — KDO JE ZAKRIVIL POLOM REPUBLIKANSKE REVOLUCIJE.

MADRID, 20. decembra. Zadnje uporne čete so bile poražene v četrtek zvečer v pokrajini Alicante. V več krajih, posebno v mestu Aste, zapadno od Alicante, je došlo do težkih pouličnih bojev med policijo, orožništvom in vojaštvom na eni, ter uporniki na drugi strani. Po uradnih podatkih je bilo v teh bojih 15 oseb ubitih, nad 100 pa težko ali lahko ranjenih. Vlade čete je podpirala v bojih tudi maroška tajska legija. V mestu Aste so se uporniki zabarikadirali v hišah in so jih morali obstreljevati več ur, predno so se udali. Nad mestom je proglašen preki sod.

Včeraj se je pričel v Madridu proces proti voditelju upora, Alcali Zamorra,

radi veleizdaje. Pri zaslišanju je Zamorra izjavil, da se je vstaja ponesrečila samo zato, ker so vojaki, ki so dobili od republikancev denar, v odločilnem trenutku odrekli pokorščino.

PARIZ, 20. decembra. Položaj na Španskem je zopet normalen. Zunanji minister vojvoda Alba je izjavil korespondentu »Matina«, da se je republikansko gibanje na Španskem ponesrečilo predvsem zato, ker ni imelo vodstva. Treznejši republikanci in strokovne organizacije se niso priključili gibanju. Notranji minister Mates je naglašal, da se je splošna stavka izjalovila le vsled rezerviranosti socijalističnih strokovnih organizacij.

Banovinski proračuni

BEOGRAD, 20. decembra. Minister za finance je odredil, da morajo biti banovinski proračuni gotovi najkasneje do 15. jan. 1931 in dostavljeni ministrstvu. Tudi občinski proračuni morajo čimprej biti v rokah ministra. Na podlagi teh samoupravnih proračunov bo potem dogotovljen državni proračun.

Odgoditev francoskega parlamenta

PARIZ, 20. decembra. Zbornica je bila včeraj na predlog vlade zaključena in sicer z 278 proti 277 glasovom. Steegova vlada je ušla torej porazu že v prvem tednu svojega obstoja samo z enim glasom. Vrh tega se je pred izbruhom krize zavarovala tudi s tem, da pri glasovanju o zaključanju sedanjega zasedanja

ni stavila vprašanja zaupnice. Desničarji so sprejeli sklep o zaključitvi zasedanja z burnimi protesti. Pomladansko zasedanje se prične dne 13. januarja. Splošno mnenje je, da se sedanja vlada ne bo dolgo držala.

Kakor poroča »Echo de Paris«, bo imenovan za mornariškega ministra Leygues, za notranjega ministra senator Sarraut, za ministra pokoinin pa Sevestre. V kratkem se pričakuje tudi imenovanje novih državnih podtajnikov mesto odstopivših.

Zakon o delavskih organizacijah na Angleškem

LONDON, 20. decembra. Vlada je snoči objavila zakonski načrt o pravicah delavskih organizacij in predložila ob enem parlamentu volilno reformo, s katero si je zagotovila podporo liberalcev.

Najcenejši nakup za Božič

OTROŠKE NOGAVICE od Din 5.— naprej; NOGAVICE Z OBROBKOM (Hafersocken) od Din 10.— naprej; MOŠKE NOGAVICE od Din 4.50 naprej; DAMSKE NOGAVICE od Din 7.— naprej; DAMSKE FLOR-NOGAVICE od Din 12.— naprej; DAMSKE VOLNENE NOGAVICE od Din 18.— naprej; SVILENE NOGAVICE in NOGAVICE iz UMETNE SVILE v vseh barvah in cenah; SPODNJE MAJICE od Din 15.— do 25.— po velikosti; SPODNJE HLACE od Din 15.— naprej; SVETERJI ZA OTROKE od dinarjev 35.— naprej; SVETERJI ZA DAME od dinarjev 60.— naprej; PLETENE DAMSKE OBLEKE od dinarjev 200.— naprej; DAMSKE ROKAVICE od dinarjev 14.— naprej; MOŠKE ROKAVICE od Din 16.— naprej itd. — Vrh tega največja izbira trikotaj, pletenin, perila, kravat, ovratnikov, vezenin, čipk, svilenih trakov, toaletnih potrebščin, parfumerije po zelo nizkih cenah. — Specialna razstava vseh otroških igraček in nakita za božična drevesca, Lastna pletarna in prediskarija! — Prevzame entljanje, ažuriranje in vezenje!

Eksportna hiša LUNA, Maribor, Aleksandrova c. 19

uspela, nam priča najbolj kratka vest iz Prage, ki javlja, da je češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš svoj odhod v Atene odgodil do — pomladi. Njegova intervencija tedaj sploh ni potrebna!

Toda ne samo to, rušijo se temelji fašistovske zunanje politike tudi tam, kjer so bili doslej najbolj trdni. Hitlerjevci v Nemčiji in Helmwehrovi v Avstriji so se morali umakniti v ozadje pred treznimi elementi in je skoraj gotovo, da je nevarnost njihovih prevratov za vselej odstranjena. Vrhovni voditelj nemškega »Stahlhelma« Duesterberg je pa nedavno razposlal vsem svojim organizacijam

okrožnico, v kateri je obsodil romanje nekaterih Stahlhelmovec k Mussoliniju, odklonil sploh sodelovanje z Italijo, ki da zasleduje samo svoje interese in bi Nemčijo kot prijateljico samo izgrajevala in zlorabljala. Naposled je nastopil celo proti vsakemu, kakršnekoli posnemanju italijanskega fašizma. Tako so fašizem, Mussolinija in Italijo zapustili celo tisti Nemci, ki so najbolj nepomirljivi in ki bi edini mogli biti njihovi zavezniki. Fašizem doživlja udarec za udarcem in kriza, v katero je zašel, je mnogo bolj nevarna kakor bi se utegnulo soditi.

Po novem zakonu o delavskih organizacijah bodo delavska zveza lahko proglasila splošno stavko in bodo tudi organizacije mestnih uslužbencev lahko pristopile k delavskim organizacijam. Delavska zveza bo dalje lahko pobirala prisilni strankarski davek, kar bo znatno ojačilo njene fonde. Ta načrt je naletel na oster odpor političnih strank in je pričakovati radi njega še drugo borbo v parlamentu.

Perilo po meri

I. Babič, Gosposka ulica 24.

3268

Izbruh vulkana na Javi

PARIZ, 20. decembra. Vulkan Mera-pi na otoku Javi, pri katerem so že dva tedna opazovali zvišano delovanje, je pričel z vso silo bruhati. Dosedaj je že 15 človeških žrtev. Žareča lava prodira v bližnje doline, v višave se dvigajo gosti oblaki dima in sliši se neprestano podzemsko bobnenje. Tok lave je približno 200 m širok in 20 m visok in je prodrl že 8 km daleč. Ljudje, ki jih je lava presenetila, so opravljali v bližini neke vasi poljska dela. Žareča lava jih je tako naglo obkolila, da se niso mogli več rešiti. Velike površine plodovite zemlje so izpremenjene v puščavo, oblaki so odredile izpraznitev več vasi. Vulkan, ki je zavil v oblake gostega, črnega dima, iz katerega švigajo bliski, nudi grozen pogled.

Volčja nadloga na Poljskem

VARŠAVA, 20. decembra. V nekem gozdu pri Orni blizu Vilne so našli razmesarjeno truplo nekega 12letnega dečka, ki so ga napadli in raztrgali volkovi. Volčja krдела vpadajo v zadnjih tednih na vzhodnem Poljskem posebno v okrožju Vilne, prav do vasi. Kmetje so se obrnili na oblasti za nujno pomoč. Ponekod so volkovi uničili cele črede ovac. Poljske obmejne čete so napravile že par pogonov na nadležne in požrešne zveri.

GENERAL WALLENIUS OBDOJEN NA 3 LETA JEČE.

HELSINGSFORS, 20. decembra. Bivši načelnik finskega generalnega štaba, Wallenius, je bil obsojen na 3 leta ječe in odpust iz armade, ker je sodeloval pri poizkusu ugrabitve bivšega finskega državnega predsednika Stahlberga.

TVORNICA »FERRUM« V SUBOTICI USTAVILA DELO.

SUBOTICA, 20. decembra. Tvoronica »Ferrum«, ki je zaposlovala poleg velikega števila navadnih tudi 300 strokovnih delavcev, se je že dolgo borila za obstanek. Te dni pa je ustavila delo in odpustila vse delavstvo in uradništvo.

Kravate

najcenejše pri I. Babič, Gosposka ulica št. 24.

3268

Telesno zaprtje, slaba prebava, abnormno razkrajanje in gušoba v črevesu, pomnožena vsebina kisline v želodčnem soku, nečistost kože na obrazu, na hrbtu in prsih čemasti turli, marsikateri katar, motne sluznice preidejo z uporabo naravnih »Franz Josefov« grenčice. Številni zdravniki in profesorji uporabljajo »Franz Josefov« grenčico že desetletja pri odraslih in otrocih obeh spolov z največjim uspehom. »Franz Josefov« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Polom fašistovske gospodarske in zunanje politike

Simptomi krize, o katerih smo svojočasno govorili v našem listu, niso varali. Kar smo takrat napovedali, se je točno zgodilo in celo v še ostrejši obliki. Fašizem in Italija sta zašla v krizo, iz katere bo težko najti izhoda. Mussolini je bil dober organizator in ljudski tribun, pozabil pa je, da je Italija po naravnih dobrinah siromašna in preoblijudena država, ki je vsled tega bolj kakor vsaka druga navezana na ostali zunanji svet. Zadrževanje ljudi doma, nasilno množenje rojstev in vzdrževanje silnega vojaškega, policijskega in miličniškega aparata je zadušilo neno gospodarsko moč, desorganiziralo finance, rodilo gospodarske polome in zvišalo nezaposlenost.

Fašizem je skušal rešiti svojo državo pred katastrofo s prisilnim znižanjem plač in mezd ter cen in z najetjem zunanjega posojila. Prvo dvojje je izvedel, toda tistega haska, katerega si je obetal, ni dosegel. Uradništvo in delavstvo, ki je bilo prikrašeno na zaslužku, je pričelo s tiho sabotažo dela, odnosno z maskirano pasivno rezistenco, trgovci in producenti pa so svoje blago poskrili ali obratno reducirali rači, kakor da bi prodajali po nemogočih cenah, ki jim jih je fašizem predpisal. Še slabše pa je Mussolini odrezal z najetjem zunanjega posojila. Iskal ga je zaman v Angliji, Franciji, Ameriki, Belgiji in Švedski. Povsod je našel skrbno zaprte blagajne, a najhujši je bil odgovor ameriških finančnikov njegovemu finančnemu ministru Volpiju: »Za ogroženje mira in za rovarjenje proti mirovnim pogodbam nimamo denarja!«

Kaj bo sedaj fašizem storil, je težko reči, da bo pa moral nekaj ukreniti, je jasno, kajti k temu ga sili vedno bolj naraščajoče notranje nezadovoljstvo, silijo ga demonstracije brezposelnih in lačnih, ki v vedno večjih množicah prihajajo na ulice in zahtevajo kruha. Toda istočasno z gospodarskim polomom je doživel fašizem tudi polom svoje zunanje politike. Mussolinijevo keketiranje z Rusijo je rodilo ono, kar smo prerokovali: odtujitev Anglije in Amerike. Obe ti največji volesili sta fašizmu in Italiji odločno obrnili hrbet in pisava angleškega in ameriškega časopisa proti režimu črnih srac in proti njegovi zunanji politiki, stremeči po porušenju sedanjega ravnotežja in ogroženju mira, je te dni dosegla ostrino, kakršne doslej nismo bili vajeni.

Posledice vsega tega niso izostale. Pričela se je rušiti tudi stavba na drugih straneh. Znano je, koliko važnost so v Rimu polagali na ustvaritev takozvane vzhodnega bloka, katerega naj bi tvorile Bolgarija, Turčija in Grčija ter morda še Madžarska in Rusija. Fašistovski tisk je ta blok že razelašal za potopno deinstvo, sedaj pa so prišli z vseh strani demanti, posebno pa s strani Aten, ki so te dni tako iskreno sprejele naš zunanji ministra dr. Marinkoviča, da je Marinkovičeva misija popolnoma

Božične dobrine in naš trg

GOSPODINJSKE SKRBI. — KRIZA IN TRG. — KONKURENCA IN »KARTEL«
NAZADOVANJE CEN? — NOVO TRŽNO NADZORSTVO. — CENE DOLI!

Le še nekaj dni nas loči od praznične razpoloženja... Božična drevesa na trgu so prvi znak, da bo treba misliti tudi na razne dobrine, ki naj zadovoljijo kulinarčna božična hrepenenja naših domačin. Gospodinje se pa tudi že res bavijo s problemom božičnih dobrin na mariborskem trgu.

Mariborski trg je splošno znan kot dobro založeno tržišče meščanov in okolčanov. To opazujemo kljub občutni krizi — tudi sedaj: dotok in konzum se znatno nista zmanjšala. Nasprotno! Dotok prodajalcev se je v zadnjem letu ob sobotah in sredah celo dvignil, posebno pri kuretni, špeharjih in »lukarjih«. Kljub temu pa so cene stabilne in »konkurenca« ne pride niti v poštev, ker so prodajalci čudovito solidarni in delajo vtis tržnega kartela, ki mu niti tržno nadzorstvo ne more do živga. Zato ni prav nič čudnega, če gospodinje trdijo, da so cene v primeri z drugimi mesti mnogo pretirane. Pred dnevi se neka gospa iz Beograda ni mogla dovolj načuditi, da je na mariborskem trgu tako »skupo«. Zagrebčanom pa itak ne more kdo lahko konkurirati.

Pravilo sicer, da je kriza tudi v kmetijstvu težka, vendar opazujemo, da znižanje življenskih stroškov pri nas ne pride v tek. Dnevno sicer čitamo o stalnem nazadovanju svetovnih cen, vse to se pa v vsakdanjem življenju skoro ne pozna. Trgovci nam na eni strani zagotavljajo, da so cene izdatno znižali, dočim nam mesarji in peki predlagajo skrajno dvomljive kalkulacije. Na podlagi teh smo prišli tudi do predpisa tržnih

cen magistratne tržne oblasti. Od te strani se nam še vedno servira 1 kg govejega mesa po 18—20 Din, piščanci 30—35 Din, kokoši 30—45 Din, race 40—45 Din, gosi 60—80 Din, purani 85 Din, beli kruh kg 5 Din, črni pa 4,20 Din.

Do enakih neveseljih ugotovitev pridemo tudi na drugih tržnih področjih: mleko 3—4 Din, maslo 40 Din, jajca se pa neverjetno dvigajo v ceni in so v preteklem tednu dosegla ceno 2 Din za komad, kar ne more razumeti niti oni, ki si živila izračunava po redilni vrednosti kalorij in vitaminov...

Glede cen kruha in mesa je že pred tedni v raznih mestih nastalo močno gibanje, ki bo gotovo imelo uspeh. In pri nas? Čitali smo, da je zadnja seja občinskega odbora imenovala nove člane tržnega nadzorstva. Upamo, da stopijo v funkcijo še pred prazniki in rešijo večino prebivalstva čezmernih skrbi za primerne praznične dobrine, ki se nikakor ne smejo zaradi praznikov zvišati!

»Cene doli!« je klic, ki ga proglašajo v nekaterih naših mestih za dnevno geslo. Ako bodo pri nas vsi merodajni činitelji prizadetim trgovcem raztolmačili nesočasje med produkcijo in današnjimi cenami, bodo naši ljudje brezdvomno iz uvidevnosti popustili. Ako se mezde in plače konzumentov ne morejo prilagoditi cenam življenskih potrebščin, si bo pač treba krčiti obratne poti! To pa naj ne velja le za agrarne in industrijske proizvode! Tudi za stanovanja je gornji klic v prvi vrsti na mestu!

Božični trg pa naj pokaže vse one, ki so dobre volje...

Dvodnevni kletarski tečaj se bo vršil dne 12. in 13. januarja pri banovinski trsnici in drevosnici v Pekrah pri Mariboru. Pouk je teoretičen in praktičen ter traja dnevno od 8. do 12. in od 14. do 17. ure. Potrebni obiskovalci tečaja, ki izkažejo to s potrdilom pristojnega občinskega urada, dobe prispevek za hrano. Skupno prenočišče je brezplačno. Kdor se želi tečaja udeležiti, naj javi to najkasneje do 10. januarja upravi nasada.

Popeln srajce

à Din 85. I. Babič, Gosposka ul. 24. 3268

Zakon o uvedbi davka za samce je kralj podpisal. Po tem zakonu bodo v večjih mestih in trgih plačali davek vsi neporočeni od 30. do 60. leta, in sicer od 30. do 35. leta 50% davka na zemljarino ali dohodnino ali plačo, od 35. do 40. leta 40%, od 40. do 50. leta 10%. Davek se bo plačal tudi od rent ter taktijem in sicer po določeni skali 5, 4, 3, 2 in 1 procent. Davek bodo plačevali tudi oni, ki so ločeni, ter vdovci brez otrok. — Oproščeni pa so tuji državljani, vojaške osebe, duhovniki, oni, ki so v ječah in oni, ki s svojim imetjem ne smejo pravnoveljavno razpolagati.

Božična darila

v bogati izbiri po neverjetno nizkih cenah dobite pri

Tudi na obroke brez zvišanja cen!

Oglejte si moje izložbe!

Trgovina za xxxiii darila v urah, zlatem in srebrnem blagu

Obsodba neprevidega avtomobilskega vozača.

V spominu je še težka nesreča na Tržaški cesti meseca julija, katero je z neprevidno vožnjo zakrivil 30letni trg. potnik Ludvik Žiger in katere žrtev je postal zasebni uradnik Jožef Huber, v katerega motorno kolo je zadel Žiger. Včeraj se je pred okrožnim sodiščem vršila razprava proti Žigerju. Sodišče se je prepričalo o njegovi krivdi in ga je obsodilo na 3 mesece zapora pogojno na pet let.

Nabavljalna zadruga drž. uslužbencev v Mariboru, r. z. z. o. z. ima izredni občni zbor dne 21. t. m. ob 10. uri v dvorani lastnega doma, Rotovski trg 2, prvo nadstropje. Kot legitimacija služi članska ali pa nabavna knjižica.

Studenčanom in meščanom sporočamo, da priredi Silvestrov večer pevski zbor »Drave« v gostilni Ilgo (prej Gačnik) v Studencih.

Un'ion

Vsa neprijetna oholenja dihalnih organov.

ki se pojavljajo baš sedaj, ozdravite hitro in najceneje na ta način, da pijete Radensko zdravilno vodo s toplim mlekom.

Sodnijska prodaja tvornice »Volta« na Koroški cesti v Mariboru se bo vršila v ponedeljek, 22. decembra, ob 11. dopoldne pri mariborskem okrajnem sodišču soba št. 27. Opozarjamo na to ugodno priliko nakupa zlasti industrijske in obrtne kroge.

Popravila in sraženje pisalnih strojev izvršuje specialna popravilnica Ant. Rud. Legat & Co., Maribor, Slovenska ulica 7, telefon 21-61.

PARNA PEKARNA

FEIERTAG ANTON, Betnavska cesta 3
Najboljši rženi kruh — novo — kaka.

Boljši naočniki
so bili našeni pred postopkom vinarke šole. Kdor jih je zgubil, jih dala na Zadarmerijski stanici v Mariboru.

KINO

== Grafski: ==

Od danes dalje:

BARCAROLA

(Požar v operi). 100% nemški zvočni velfilm s Gustav Fröhlichem v glavni vlogi.

== Union: ==

Od danes do vključno torka 23. t. m. najbolj srčkana 100% opereta v nemškem jeziku:

»3 + 1 = 2«

Willy Fritsch, Lilian Harwey, Olga Čehova, Fritz Kampers, Oskar Karlweis.

Predstave v obeh kinih ob delavnikih ob 17. 19. 21. uri; ob nedeljah in praznikih ob 15. 17. 19 in 21 uri. Predprodaja dnevno: od 10. do 12. ure na blagajni. XXVI

PROLO KINO

V soboto in nedeljo:

»NEPREMAGLJIV«

Luciano Albertini Nizke cene.

Variete Buffalo

iz Newyorka naznanja spoštovani mariborski publiki enkratno gostovanje na Silvestrovo v Unionu. Še nevidene atrakcije, fenomenalne novosti! Nastopijo: Rita Rio in Šani, soloplesalca v hipermodernih plesih; 9 Skokovičev, 9 vragovičev, žonglerji, ekvilibristi in akrobati brez primere; Bibi, Bebi in Bobi, trije fenomeni. Poleg drugih šal brez števila se predvaja pantomina »Za kulisami« nemi film iz hollywoodskega življenja. — Vodstvo je poskrbelo tudi za slaven prehod v novo leto: najslavnejši tačasni dirigent, maestro Tosco, dirigira lasten polnočni orkester. — Ne zamudite samo enkratne prilike! Vstopnice, ki so v predprodaji cenejše, prodajajo iz praznosti trgovine Bureš in Majer.

Zlata nalivna peresa

znamke Montblanc in Penkala so zelo primerno božično darilo. Dobe se v Tiskovni zadrugi, Maribor, Aleksandrova cesta 13.

Velika javna dela na Poljskem.

Na Polsem se v prejšnjih desetletjih niso gradile ne ceste ne mostovi in šele sedaj se vrše priprave za izgradnjo cestnega omrežja in mostov. Trebalo bo več milijard zlotih in najmanj 10 let intenzivnega dela. Tekom zadnjih let so vlade porabile v te svrhe 256 milijonov zlotih, skoro istotoliko pa tudi samouprave. Dolej je izgrajenih nekaj nad 2000 km novih cest in 13 mostov na državnih cestah, med njimi preko rek Visle, Njeme na in Varte. Samouprave so zgradile 4 velike mostove. Sedaj grade 11 novih mostov.

Samci in male obitelji

jedo poceni in dobro le v javni kuhinji na Slomškovem trgu 6. —

Božična darila s popustom

pri Otonu Percu, Maribor, centralna zaloga tvornice Ernst Hess, Klingenthal. Opozarjamo na današnji oglaš!

Jonny-Jazz

TRENCHCOATI,

površniki, hubertusplašči, usnjeni topiči, 300 vrst krzna, pliši, snežni čevlji, snežni škornji, galoše, kakor tudi vse materialno blago na obroke. ORNIK, Maribor, Koroška cesta 9. XLIII

V nekem francoskem dnevniku je vsled napačnega lomljenja besedila izšla pod istim naslovom sledeča vest, obstoječa pravzaprav iz dveh vesti: »Poroka, Včeraj se je v navzočnosti prijateljev iz najvišje aristokracije vršila poroka industrijalca X. z gospico Y. Oba mlada krivca so privedli pred policijskega komisarja, ki ju je najstrožje ukoril. Objubila sta, da nikdar več ne bosta storila kaj takega.

Toda, čim so ju izpustili in sta prišla na ulico, sta že privezala neki mački prazen lonček na rep. Stražnik ju je zato vnovič odvedel na policijo.

Pri izhodu je čakala na mlado dvojico velika množica ljudi, da jima čestita. Med drugimi smo opazili: markizo A. baronico B. vojvodinjo C itd.

Mariborski in dnenni drobiš

Poročilo o zadnji seji mariborskega cestnega odbora

je bilo v nekaterih listih v toliko tapajeno, da se član odbora g. dr. Strmšek ob priliki načelne proračunske debata ni zavzemal za spremembo kakih predpisov ali celo zakonov, marveč je želel, da se strogo določi in razglasi kompetence cestnega odbora: ne sme se ponoviti, kakor se je zgodilo mariborskemu cestnemu odboru, da je naročil za dupleški most les, a ga ne sme dobavitelj plačati, čeravno je most že dograjen in izročen prometu; javnost pa krivi radi tega cestni odbor; s takim ravnanjem se omaja zaupanje v korporacijo in posledice ne izostanejo, saj je cestni odbor v zadnjem času doživel, da za razpisane licitacije v današnjih časih, ko tožimo o brezposelnosti, ni bilo zanimanja.

Za ustanovitev okrožnega sodišča v Čakovcu,

ki bi obsegalo srece Čakovec, Prelog in Dolnja Lendava, je v teku akcija in bo v kratkem prispel v Čakovec načelnik ministrstva pravde dr. Janjič, da prouči prilike.

Akademski p'es

Občinska davščina na blagovni promet.

Ministrstvo financ je odobrilo sklep mestnega občinskega sveta mariborskega z dne 3. oktobra 1930, s katerim je bila sklenjena preosnovitev dosedanje tovarniške davščine v davščino na blagovni promet. Davščina se začne pobirati s 1. januarjem 1931 in je pravilnik na vpogled pri mestnem knjigovodstvu. Stranke, ki žele plačevanje davščine proti mesečnemu obračunu ali pavšaliranje davščine, se naj zglase pri mestnem knjigovodstvu.

Zbirke knjig,

ki jih nudi »Jutro« svojim čitateljem in naročnikom po znatno znižani ceni, se dobe tudi v podružnici Tiskovne zadruge v Mariboru, Aleksandrova cesta 13. Naj nikdo ne zamudi izredno ugodno priliko, da si nabavi vsaj eno teh lepih zbirk, ki so pač najprimernejše božično in novoletno darilo. Znižane cene veljajo samo do 10. januarja.

Fanel pišame

à Din 125. I. Babič, Gosposka 24. 3268

Radio Ljubljana. Spored prihodnjega tedna.

V nedeljo bo med dopoldanskim koncertom radio-orkestra mladi baritonist g. Drago Žagar pel religiozne pesmi. Popoldne koncert, ki ga priredi dijaški škof, gimnazije iz Št. Vida nad Ljubljano. Nastopil bo zbor in orkester. Spored pa obsega 20 točk. Zvečer se bo prenašala z Dunaja velika Wagnerjeva opera »Tannhäuser«. — V ponedeljek bo znani zbor učiteljskišnic priredil zvečer samostojen koncert v radiu. — V torek zvečer pevski zbor »Ljubljane« pod vodstvom glasbenega referenta g. dr. A. Dolinarja. — V sredo, na sveti večer, se začne slavnostna oddaja že ob 18. uri s koncertom radio-orkestra, ki bo izvajal božično geslo. Po zvonjenju bo pel priljubljeni naš znanec g. Marian Rus. Onozorimo naj na božične recitacije g. Lipaha in na kramljanje o Božiču v slovenski narodni pesmi, ki je bo imel g. prof. Koblar. Citraški krožek »Vesna« bo izvajal primeren spored, nato pa bodo plošče izločile čas do polnoči, ko se prične odbojnie polnočnice iz frančiškanske cerkve.

5. januarja 1931

— V četrtek, na božični praznik, bodo popoldne peli kanarčki z razstave v ljubljanskem liceu. Zvečer pa bo pel trnovski cerkveni zbor naše stare, pa vendar vedno nove in priske božične pesmi. — V petek, na Štefanovo, se bodo oglašili Bohinjci. Klub »Bohinje« bo priredil pestro smučko akademijo, ki se bo prenašala iz Bohinjske Bistrice. Večerni spored obsega najprej koncert g. M. Jelačina, ki bo pel doslej še neizvajane narodne pesmi po zapisih Stanka Vraza, katere je nedavno izdal g. Niko Štritof. Nato bo nastopil z narodnimi pesmi kvartet »Deržai«, zaključil pa bo ves večer radio-orkester z zelo pestrim programom. — V soboto zvečer prenos opere »Fidello« iz Beograda. T. R. L.

Gozdovniki in gozdovnice!

Vaša dolžnost je, da se vsi udeležite skupnega zbora, ki bo v nedeljo ob 10. dop. v deški meščanski šoli. Obravnavale se bodo silno važne stvari, razen tega bo predavanje o mladinskih pokretilih. Mir z vami! — Samotul.

Naši onstran granice

Sveti večer pričara v naše duše mehko, da se odmaknemo vsakdanosti in prepustimo angeljskim glasovom o miru in ljubezni med ljudmi na zemlji. Sveti večer poteka v ljubi domačnosti in kogar ni več v hiši, se ga v teh trenutkih tako živo spominjajo, kakor da se je vrnil in da sedi med njimi. V našem Primorju si žele oddiha vsaj ta večer, ko se v cerkvi tako mogočno proslavlja odrešenika sveta. In njihove misli lete na vse strani, v Jugoslavijo, v Argentino, v francoske rudnike. Lani je bil ta in oni še doma, letos že v tujini. Tam daleko v svetu znano spominjajo zadnjega božiča pod žodnim krovom in hrepenenje po domu jih vodi med svojce. V božičnem trenutku se zopet združeni... Materina srca so na sveti večer posebno občutljiva. Na novorojeno Dete gledajo in pri tem jim prehalajo misli na svoje otroke, kako se bodo vzgojili, kaj bo ž njimi. V primorski deželi so nastale usodne spremembe. Proti koncu vojne so zahtevale slovenske žene polnih državljskih pravic za naše ljudstvo s spomenico, ki je imela 200.000 podpisov. Namesto pravice je prišla krivica in danes se otrokom primorskih mater kratki poduk v materinščini. Kaj bo s stotisoči slovenskih otrok? Ali ostanejo zvesti svojim materam? Če ni vzgoje v šoli, kakor jo žele matere, mora biti pa doma. V rimskem parlamentu je ožigosel bivši poslanec dr. Bešednjak Gentilejevo šolsko reformo in koncem svojega govora je naglašal, da so poslednji branik našega jezika ognjišča naših družin. Primorske matere, vztrajajte na tem braniku! Ve Primorke, ki živite izven svoje ožje domovine, pa upite svoje otroke ljubezni do domačih krajev onostran sedanje granice, da nikdar ne pozabijo na nje. V mladini tiči bodočnost vsega slovenskega rodu!

Bivši vsenčlški profesor Pacchioni je izvajal h Gentilejevi šolski reformi, da vidi v ustanavljanju italijanskih šol za neitalijanske otroke nevarnost, da bodo šole nepopolne in ne take, kakor je želeli radi namena, ki naj mu služijo. Z zatiranjem domačih šol se ne ubija ljubezen do jezika svojih očetov, nasprotno, podžiga se ta ljubezen. S tem, da se sili drugojezično prebivalstvo, da naj goji le italijanski jezik in italijansko kulturo, se dosega samo to, da sta mu še bolj nepriljubljena... Dejstva podpričujejo, da je imel Pacchioni prav.

V encikliki »Rerum Ecclesiae« je povdarjal papež Pij XI., da so apostoli v vsaki novi verski občini postavili za duhovnike sinove dotičnega naroda. Čudovito je, koliko lažje domači duhovnik, ki je z ljudstvom tesno spojen po rojstvu, miselnosti, čustvovanju in vzgoji, pridobi za vero svoje rojake... V poreški škofiji so že redki naši duhovniki in kakor hitro kateri stopi v pokoj, polšče škof Pederzoli čisto italijanskega duhovnika z onostranskega brega in ga postavi med naše ljudstvo, dasi mu nedostajajo lastnosti, katere so po presoji samega papeža duhovnikom neobhodno potrebne.

Neki avstrijski gospodarski strokovnjak, ki je bil v vojnem času na Krasu, je opisal takrat v nekem dnevniku kraško zemljo in njeno prebivalstvo. Ni se mogel načuditi dejstvu, da prebivajo tam kmetovalci in da iz kraških tal izsillijo pridelke. Dostavljal je, da vsakdo, kdor se podučil o kraških terenskih razmerah, občuduje to ljudstvo, prepričan, da mu ni enakega, ki bi vstrajalo in živelo v tem skalovju. Tudi fašistični hijerarhi priznavajo včasih kraško žilavost v trdem boju z zemljo za vsakdanji kruh in tako se je nedavno neki fašistični tajnik v svojem javnem govoru polaskal Kraševcem z vspikom: »Vi, ki trgate z nohtmi in zobmi iz trdega Krasa kruh za svoje otroke!... Govore o kolonizaciji. Goto-vo je, da Italija nima namestnika za našega kraškega kmeta.

Diplome, kolajne in nekoliko žitnega semena so razdelili med kmetovalce, katere so smatrali za »zmagovalce v žitni bitki«. Na slovesnostih v Gorici in Trstu so bodrili govorniki poljedelce na vstrajno in vedno uspešnejše obdelovanje zemlje. Posebno goreč je bil goriški prefekt Dompieri, ki je vskliknil: »Vrnimo se k

zemlji radi potrebe in plemenitosti življenja, ker smo poljedelsko ljudstvo in tako tudi hočemo ostati. Kdor obdeja zemljo, ne služi domovini ponižno, ampak občudovanja vredno.« Ali kako je težka služba goriškega slovenskega poljedelca za italijansko domovino, je povedal takoj poljedelski učitelj Visca rekoč: »Kmetijstvu nedostaja potrebnega kapitala. Sedanji agrarni kredit ne more pripraviti kmeta do poželjenja po nadaljnjih poljedelskih investicijah. Potreben je agrarni kredit z mnogo daljšo škadenco in mnogo nižjimi obrestmi. Pomanjkanje kapitala povzroča skrčevanje števila goveje živine. Vsled zadnjih slabih letin so prodali kmetije živino, sedaj pa nimajo denarja, da bi si kupili drugo. Radi te pomanjkljivosti je okoli 8 milijonov lir manj dohodkov. Udarec kmetijstvu je znižanje cene poljskih pridelkov za 20 do 30 odstotkov. Dovoz umetnih gnojil v gorsko cono je težak in drag... Dobro je obrazložil g. Visca težave goriškega slovenskega kmeta, samo tega si ni upal povedati, kako ogromne davščine in razne fašistične dajatve ubijajo slovensko poljedelstvo in da kljub vsemu posredovanju pri vladi ni znaka, da bi se v tem pogledu kedaj obrnilo na bolje.

Moka in kruh

Gospod urednik! Pod zgoraj označeno notico, ki je izšla v Vašem listu dne 4. decembra, je hotel avtor naš pekovski stan pred širšo javnostjo oblatiti. V omenjeni notici je vse vsaj za dve tretjini pretirano in deloma neresnično. Da se peke v Sloveniji hoče izenačiti z Jušo Protičem v Beogradu oziroma z drugimi peki na Balkanu, je že prva originalna pogreška. Pisec je namenoma zamolčal, da so poljski pridelki in sploh vse življenske potreščine na Balkanu mnogo cenejše kot v Sloveniji. Dalje so plače pomočnikom do 75% nižje ko pri nas. Drva n. pr. stanejo ena metrska kladiva 6 do 7 Din, pri nas v Sloveniji 350 Din. Davki so v Sloveniji mnogo višji in življenske potreščine pri nas tudi mnogo dražje. Med te spada v prvi vrsti meso. V Srbiji ali Bosni n. pr. stane velika ovca 30 do 40 Din. Pa preidimo na ceno moke. Moka 0 g, ki jo imamo mariborski peki iz dobrih banatskih paromlinov v rabi, stane kg Din 3.50, z dostavo na deželo pride kg na Din 3.70. Iz same moke in vode pa se še ne more producirati kruha, zemlji itd. K temu še pridejo drugi surogati, ki so jako dragi in stanejo nekateri v mali obliki stotake. Potem pa pride — skoraj rečeno — glavna hiša. Pri nas je navada, da dostavljajo peki branjevcem, trgovcem in gostilničarjem pevice in kruh, da ga prodajo na drobno konsumentom. Za to dobe 20 do 30 odstotkov nagrade, akoravno zakon o nelojalni konkurenci to prepoveduje. Potem dobi raznašalec peciva 10 do 15 odstotkov, torej same nagrade in odstotki, tako da žive od pekovihi žuljev le preprodajalci, njemu kot producentu pa ne ostane skoraj nič. Zato bi vsa javnost iskreno pozdravila, ako bi merodajna oblast prepovedala prodajo kruha in peciva vsem drugim obrtom, pekom pa strogo prepovedala, dajati procenke oziroma nagrade, in kruh bi bil čez noč cenejši.

Tečaj za napravo in preizkušnjo strelvoudov u Ljubljani

Zavod za pospeševanje obrta Zbornice TOI priredi v Ljubljani šestdnevni tečaj za napravo in preizkušnjo strelvoudov. Tečaj se bo vršil od 12. do 17. januarja 1931 v predavalnici Tehniške srednje šole. Da se omogoči obisk čim širšemu krogu interesiranih obrtnikov (instalaterjev, kleparjev, stavbenikov, zidarskih in tesarskih mojstrov), se bodo vršila predavanja ob večernih urah. Predaval bo g. inž. Ernst Braun, višji inšpektor drž. obrt. pospeševalnega zavoda na Dunaju, ki bo svoje izvajanje spremljal s skioptičnimi slikami, razkazovanjem merilnih in drugih aparatov ter številnimi eksperimenti. Opozorjamo interesente iz instalaterske in gradbene stroke, ki ali sami izvršujejo strelvoudne naprave ali morajo z njimi računati

pri svojem delu, da se prijavijo najkasneje do 23. decembra, ker se bo tečaj vršil le ob zadostnem številu prijav. Pri- stojbina znaša za mojstre 50 Din, za pomočnike Din 20. V primeru, da bi bilo dovolj interesentov iz mariborskega okoliša, se po možnosti priredi eno ali več predavanj tudi v Mariboru. Prijave je poslati neposredno Zavodu PO Zbornice TOI v Ljubljani.

Moderniziranje pariškega kolodvora

Na pariški postaji St. Lazare znaša dnevni promet potnikov nad 300.000. Radi ogromnega prometa je seveda nastala potreba, da se vestibul postaje razširi. Vsi dosedanja kioski za prodajo tobaka, listov, knjig itd. bodo odstranjeni, na zidovje pa bodo nalepljeni umetniški oglasi in reklame. Med posameznimi blagajnami za prodajo kart bodo postavljene ogledala, blagajne, ki bodo dotičnega dne odprte, pa bodo na poseben način razsvetljene. Nad vsako blagajno bodo naslikana ona mesta Francije, kamor vozijo vlaki, oziroma, za katera mesta se prodajajo vozovnice.

AO — japonski serum proti jetiki.

Iz Tokia javljajo, da je japonski zdravnik Rajkiš Arine, ravnatelj zavoda za zdravstvene poskuse v Osaki, iznašel novo cepivo proti jetiki. Preparat je popolnoma različen od Calmettovega BGG. Dozdajni poskusi z novim cepivom v japonskih bolnicah so dali znamenite rezultate. Od 298 na jetiki bolnih oseb jih je po cepljenju ozdravilo 477 popolnoma, pri 285 pa se je bolezen obrnila na bolje. Dozdaj je bilo — odkar je japonska vlada dovolila cepljenje s tem preparatom — cepljenih tam že krog 150.000 tuberkoloznih oseb.

Statistika naše pomorske službe.

»Saobračajni pregled« je objavil podatke o ladijskem osebju na naših brodovih. Vsega skupaj je 3550 ljudi, in sicer 1231 častnikov, mornarjev in osebja obalne službe, 1480 osebja strojne službe, 671 pomožnega osebja. Od vsega osebja odpada na pomorsko okrožje Sušak 1126, na Šibenik 177, na Split 825, na Dubrovnik 1146, na Meljine 148.

Odtiski zobovja v siru izdali zločinca.

Iz Hornella v severnoameriški državi Luisiani poročajo, da so tam na podlagi odtisov zobovja na siru aretirali Jamesa Ellisa kot vlomilca in tat. Ko so lovci vlomili v trgovino, so tam jedli sir in eden izmed izmed njih je pustil kos sira, na katerem se je spoznalo njegovo zobovje. Spoznali so ga zlasti po tem, ker mu manjka en zob.

TUDI ZA MALDENAR DOBITE VSAKOVRSTNA DARILA!

Latke	od Din	1 ⁻ dalje
vozički za latke	od Din	70 ⁻
železnice	od Din	10 ⁻
sanke	od Din	80 ⁻
gugalne konje	od Din	80 ⁻
štedilnike	od Din	10 ⁻
družabne igre	od Din	7 ⁻
sobe za lutke, oprn.	od Din	15 ⁻
Teddy-medvedi	od Din	10 ⁻
živali iz sukna	od Din	5 ⁻
stavnne skrinjice	od Din	10 ⁻
igračke iz pločevine	od Din	2 ⁻
pristine Alp. kav. žličke	od Din	4 ⁻
pristine Alp. žlice	od Din	8 ⁻
predmeti iz kina-srebr.	od Din	25 ⁻

itd.

Celo pri teh cenah dovolim v dobi 5 cenenih dni, od 19. do 24. decembra 1930, 20% popust

FRANC KORMANN
MARIBOR, GOSPOSKA ul. 3

Ženska — predsednica stranke.

V Cansasu je izvoljena gospa Rue za predsednico demokratske stranke. Doslej je bila podpredsednica. Stara je 32 let, oženjena in ima troje otrok.

Štedljivi pacient.

Gospod B., znan kot velik šparavec, je šel k zdravniku. Po temeljiti preiskavi je zdravnik odložil slušalko in dejal: »Gospod B., Vi morate v gore, da se o pomorete, sicer boste umrli.«

»Koliko bo pa to stalo?« je vprašal gospod B.

»Potovanje bo stalo kakih 1500 Din.«

»To mi je predrago, ljubi gospod doktor,« je odvrnil zelo tehtno gospod B., »imam od našega pogrebne zavoda veliko cenejšo ponudbo!«

ASBA JE DAR VESELJA!

Violine	od Din	55 ⁻
Mandoline	od Din	129 ⁻
Gitare	od Din	199 ⁻
Ročne harmonike	od Din	85 ⁻
Tamburice	od Din	98 ⁻
Gramofoni	od Din	280 ⁻

Tako poceni še niste kupili nikoli!

Tvornica glasbil

MEINEL & HEROLD

Prodajalna: Trn Svobode 6

Moderni humbug

SAMO ZA TISTE, KI JIM NI DO LAŽNIH ILUZIJ.

Ko bo objektivni zgodovinar čez desetletja ali stoletja preračeval dobo, v kateri mi živimo, bo moral konstatirati, da še nikdar prej ni bilo toliko laži in humbuga kakor v našem »realnem« času. Skoraj bi lahko trdili, da sloni vse današnje življenje na laži, ki mu daje na zunanji sijajen videz, na znotraj ga pa pušča v temi in vseh mogočih revščinah. Največja moderna laž pa je reklama in zelo karakteristično je, da je ta tem večja, čim slabše je, kar ponuja. In priznati je treba, da se ji čisto posreči dati komu ali čemu videz silne veličine, čeprav je v resnici povprečno ali celo podpovprečno.

Ali verujete n. pr. v silno slavo nekaterih filmskih igralcev in igralk, v njihovo nepopisno imenitnost, v ogromne plače itd., itd.? Jaz ne! Prav tako navadni ljudje so, kakor mi, čisto le povprečni umetniki in v svojem bistvu tako revni in ubožni, da se brez silne reklame nikdo ne bi zmenil zanje. Prosim vas samo, presodite tole: filmska družba, ki ni v bistvu navadno nič drugega kakor precej nerealno trgovsko podjetje za eksploatacijo človeške lahkovernosti in sposobnosti sprejemanja najbolj bedastih sugestij, rabi novo »zvezdo«, veliko, silno umetnico. Režiser potuje okrog, stakne kje čedno dekle, ki je za slavo pripravljena postati priležnica vsakogar, preizkusi jo in postavi pred objektiv in jutri čitate na vseh plakatih sveta njeno eksotično ime, ki ni nič podobno Nežiki Predikakovi, kakor se v resnici piše. To dekle ni nikdar prej nastopalo v gledališču, ni ničesar pomenilo v družbi, je bilo po svoji inteligenci prav neznan, ne veš in ne pozna ničesar, kakor kvečjemu to, kako se šminka in pudra in z zaljubljenimi očmi gleda. Toda, prosim vas, filmsko podjetje potrebuje novo »zvezdo« in z reklamo vam sugerira, da je Nežika Predikakova, ali Venus-Bella, kakor so jo prekrstili, najšarmantnejša, najelegantnejša, najduhovitejša in Bog vedi še kaj. Ali verujete, da je to res? Jaz ne.

Dva meseca potem, ko ste zasledili njeno ime, vidite na vseh oglih njeno sliko, v vseh časopisih čitate njene galantne doživljaje in potem berete: Venus Bella je dobila ponudbo za angažma v

Ameriki, ponujajo ji horendno gažo 1.000.000 dolarjev na leto ali celo na mesec. Spodaj pa opazite, da je Venus Bella ali Nežika Predikakova ponudbo odklonila, ker hoče ostati zvesta družbi Fix Nix, ki ji je zvišala gažo na 2.000.000 dolarjev. Venus Bella je sedaj os sveta: stotisoči mladeničev in mož mrjejo v hrepenenju za njo, pošiljejo ji zaljubljena pisma, stavijo ji ženitne ponudbe in čakajo v dežju in viharju na en sam njen pogled ali celo še — podpis. In da ne bodo v skrbeh za to najpopolnejše bitje na svetu, skrbi posebna reklamna pisarna, ki vsak dan sproti poročila o njenem zdravju, razpoloženju, zarokah, porokah, razporokah, potovanjih itd.

In mislite, da je Nežika Predikakova, pardon filmska zvezda Venus Bella, zares nekaj docela drugega kakor je bila takrat, ko je kot tipkarica sedela v zakotni pisarni? Jaz ne. Kapital mednarodnega židovskega filma jo potrebuje tako, kakor čisto opisuje, da mu — polni žepa na račun vaše neumnosti in lahkovernosti! Pa tudi ona nima gaže 2.000.000 dolarjev, morda samo 200.000 Din, kar je za Nežiko še vedno veliko, a 2.000.000 dolarjev vendarle ni.

Ogledali smo si približno konkreten slučaj modernega humbuga, a takih slučajev je na tisoče in milijone v vseh strokah in panogah današnjega življenja. N. pr.: mar mislite, da je ta ali oni boksač, ki si je priboril svetovno prvenstvo, ta bivši mesarski pomočnik Nace Krvavec zares vreden našega oboževanja, cenjene moje dame? Boga zahvalite, da je tako dalerč od vas, da ga nikoli osebno ne boste srečale. Možno ima tudi v Mariboru mnogo, celo zelo mnogo kolegov, ki ga v marsičem presegajo — ve pa greste mimo njih in vihate nosove. Zakaj? Kdo vé, če ne bo jutri ali poitrušnjem kdo izmed njih svetovno-slaven boksač in vam bo žal, da si ga poprej niste ogledale. Vidite, to je moderni humbug. Morda se boste zaradi te resnice kregali name in mi želeli ne vem kaj, kajti: razbil sem vam iluzijo, lepo, divno iluzijo. Vi pa tako radi živite v iluzijah, da v njih pozabite na svoje dolgočasno in neromantično vsakdanjost. Oprostite mi!

Errah.

Beseda o naših študentih

GOSPODARSKA KRIZA IN DIJAŠTVO. — DIJAŠKA STANOVANJA. — BORNA HRANA. — INŠTRUKCIJE. — SLABI USPEHI. — VPOŠTEVANJA VREDNE PROŠNJE.

Pred dnevi smo čitali v našem časopisu obupno prošnjo neke mariborske dijakinje, ki vsled hudega pomanjkanja prosi za — inštrukcije. Podobne prošnje in želje slišimo v zadnjem času pogosto, kar je znak, da je splošna gospodarska kriza zajela v občutni meri tudi naše dijaštvo. Povsem logična posledica vseh krizev in težav, s katerimi se morajo boriti danes starši, bodisi kot uradniki in nameščenci ali pa kot kmetje, obrtniki in trgovci... Nekoliko v boljšem položaju so oni, ki so doma v mestu. Na žalost je pa velika večina tistih, ki so izročeni dijaškim gospodinjam. Te danes prav tako vztrajajo na visokih cenah kot pred leti za časa ugodnih konjunktur v gospodarskem svetu. V mnogih slučajih cene dijaških stanovanj nikakor ne odgovarjajo današnjim razmeram. Naj navedem konkreten slučaj!

Neka družina je sprejela štiri dijake na stanovanje in za urok. Soba je majhna, za silo se zvrste štiri postelje ob zidu, mala miza na sred, omara in umivnik, eno samo okno, II. nadstropje. Vsak dijak plača 250 Din mesečno, skrbeti pa mora še sam za obed in večerjo! Za to malo sobico zahteva gospodinja torej 1000 Din mesečno! Izgovarja se, da je k temu prisiljena vsled visoke stanarine, ki jo plačuje hišnemu gospodarju za trisobno stanovanje! Tako naj — ne baš dobro situirani dijaki plačujejo gospodinjino stanovanje!

Mnogo je pa danes dijakov, ki bi jim bilo onemogočeno študiranje, da jim ne bi prisloščila na pomoč »Dijaška kuhinja«. Žal tudi ona ne more vsled pomanjkanja sredstev zadostiti vsem potrebam. Nekaj mariborskih dijakov vzdržujejo po-

žrtvovalni gostilničarji, ki jim dajejo ob gotovih dnevih obed in večerjo. Več dijakov in dijakinj si pomaga z inštrukcijami proti hrani. Tako je marsikateri primoran, da dnevno menjava svojega gostitelja, obeduje na enem koncu, večerja pa na drugem koncu mesta!

Na žalost smo po letih konsolidacije zopet prispeli v čase dijaških »mecenov«, kakor jih srečavamo pri Aleševčevih in Cankarjevih spisih... V najboljšem slučaju dobi dijak višjih razredov inštrukcijo po 10 Din za uro, mnogo pa jih je, ki so zadovoljni z zaslužkom 5 Din na uro. Ako hoče živeti od inštrukcij, mora inštruirati najmanj 3 ure na dan. Jasno pa je, da potem težko pride do študija svojih predmetov, da se ne more razgibati ali pa poglobiti v privatno lektiro.

Vsega tega statistika o slabih uspehih ob tromesečjih ne vpošteva in ne vidi! Vse drugo je krivo neuspehov, le — položaj dijakov je od strani merodajnih činiteljev ocenjen vedno kot popolnoma — normalen. Sredstev za pomoč potrebnim ni na razpolago, dijaki se morajo potom časopisja obračati na javnost ter prositi pomoči... Ali se res bližajo časi, ko bo dijaštvo ob brezbriznosti poklicanih ginevalo fizično in duševno?

Vsekakor so javne prošnje dijakov izraz krize ter vredne vsega vpoštevanja!

Načrt za velika javna dela

v celi državi bo predložil na prihodnji redni seji ministrskega sveta minister za soc. politiko dr. Preka. Načrt zasleduje dva cilja: ureditev posameznih delov države na ekonomsko gospodarski podlagi ter pobljanje brezposelnosti.

Mariborsko gledališče

REPERTOAR:

Sobota, 20. decembra ob 20. uri »Prodana nevesta«, ab. C. Kuponi.
Nedelja, 21. decembra ob 15. uri »Lutka«, Kuponi. — Ob 20. uri »Življenje je lepo«. Znižane cene. Zadnjič.
Ponedeljek, 22. decembra. Zaprto.
Torek, 23. decembra. Zaprto.
Sreda, 24. decembra. Zaprto.
Četrtek, 25. decembra ob 15. uri »Aladin«. Otroška predstava. — Ob 20. uri »Grof Luksemburški«. Prvič v sezoni.
Petek, 26. decembra ob 15. uri »Aleksandra«. Kuponi. — Ob 20. uri »Lutka«. Kuponi.
Sobota, 27. decembra ob 20. uri »Prodana nevesta«. Kuponi.
Nedelja, 28. decembra ob 15. uri »Aladin«. Otroška predstava. Kuponi. — Ob 20. uri »Grof Luksemburški«.

Kulturni droblj

Knjige Vodnikove družbe. Pretekli teden je pričela Vodnikova družba razporežiti svoje letošnje knjige, ki so po zunanji opremi zelo okusne, skoraj elegantne. V Vodnikovi pratiki za leto 1931. je za vse dovolj gradiva, za one, ki iščejo pripovedništva, za one, ki ljubijo opise tujih krajev in za one, ki bi se radi seznanili z raznimi sodobnimi vprašanji znanosti, gospodarstva itd. Mimo tega je v pratiki tudi še običajno koledarsko gradivo z raznimi tabelami, pristožbinami in drugimi potrebnimi pripomočki za vsakdanjo rabo. Leposlovnega značaja je druga knjiga, Franceta Bevka povest »Gospodična Irma«. O njej, kakor tudi o ostalih edicijah bomo spregovorili obširneje ob drugi priliki, lahko pa rečemo že sedaj, da ne zaostaja za dosedanjimi deli tega našega naiproduktivnejšega sodobnega slovenskega pisatelja. Ostali dve knjigi sta potopisno-spominskega značaja. Z njima je Vodnikova družba vsaj deloma zamašila vrzel, ki je v našem slovstvu največja. Pavel Brežnik je na 120 straneh male četrtinke opisal svoje vtise s potovanja po Združenih državah Severne Amerike, katerim je dal privlačni naslov »V senci nebotičnikov«. Knjigo krasijo zelo lepa naslovna stran in mnoge fotografije ameriških krajev, ljudi itd. V njej je popisal tudi življenje naših tamkajšnjih slovenskih bratov in sester. Edicije zaključuje druga potopisna knjiga, ki nas na 116 straneh seznani z nam najbolj tujo državo, z južnoazijskim Siamom. Spisal jo je najboljši poznavalec tamkajšnje pokrajine in tamkajšnjega ljudstva, ing. Ferdo Lupša. To je knjiga »V džunglah belega slona«. Razgrinja nam bašni svet tropičnega Orljenta in je okrašena z risami, fotografijami ter zemljevidom Prednje Indije. Kvalitativno je Vodnikova družba s temi edicijami dosegla prvo mesto.

Prva večja umetnostna razstava v Ptuj. V sobi francoskega krožka v poslopiju državne gimnazije v Ptuj so nedavno razstavili trije mladi slovenski slikarji 52 svojih slik in risb. Zastopani so prof. Karlo Jirak, prof. Janez Mežan in akad. slikar Trubel. Največ je razstavil prvi, 20 slik. Tu so bili motivi iz Dalmacije, skupine, akti itd. Posebno dobre so njegove marine. Ptujčan Trubel je razstavil največ pokrajine, Ptujsko polje in Haloze in v njih je najmočnejši. Nad vsem diha lirsko nastojenje. Janez Mežan je poslal v Ptuj samo nekaj portretov, največ akvarelov. Nadalje ga predstavljajo peizaži iz Maribora in okolice ter iz Kamniških planin, pod katerimi mu je tekla zibeljka. Za Ptuj je bila razstava nekaj novega, zato je bilo zanimanje precejšnje in meščani so nekatere razstavljene stvari tudi kupili. Na vsak način pa je ta razstava pokazala, da bi morali naši likovni umetniki več upoštevati tudi provinco in razstavljati tudi v manjših mestih in krajih. Umetnost je narodna, zato mora med narod, med ljudstvo.

Nov slovenski Karl May. Za letošnjega Miklavža je dala Tiskovna zadruga v Ljubljani naši mladini v dveh ličnih zvezkih »Old Surehanda« znanega pisatelja Karla Maya. Prevod je vzorno preskrbel prof. dr. A. Dobeljak. May je še vedno zanimiv, zato smo prepričani, da bo tudi »Old Surehand« našel dosti hvaležnih bralcev.

Tu je največkrat sedež najopasnejših obolenj!

Bolni prebavni organi so vedno povod slabi prebavi, ki oslabi cel organizem. Osigurajte si torej dobro prebavo ter pijte Radensko zdravilno vodo.

Program Modre ptice za leto 1931. Založba Modra ptica, ki se je že dobro uveljavila, bo v prihodnjem letu poleg izboljšane revije izdala za svoje naročnike sledeče nove knjige, same prevode iz svetovnega slovstva: Selma Lagerlöf: Gösta Berling v prevodu R. Kresala; Maurice Barings: Daphne Adeane v prevodu dr. Lebna; Liam O'Flaherty: Noč po izdaji v prevodu O. Župančiča in Jack London: Dolina Meseca v prevodu Vl. Levstika. Knjige bodo izšle za Božič, za Veliko noč, o kresu in za Mali Šmaren.

„Pisker — Nana“

No to je pa neko čisto novo ime, okoli kojega bi se dala dobro razplesti dramatična uprizoritev, komedija ali tragedija, torej veselo ali žalostno. Pa boste rekli: Kaj če ta člankar, ali ne ve, da veseloigra in žaloigra drugo izključujeta liki solnce in mrz. Pa poslušajte: Pisker je lonec za kuho. Saj pravi tudi pesem: »Stara baba 'z Bistrice žgajke zbira v piskerce«. »Nana« pa je po domače pri nas na deželi Ana, ker nismo tak »haklih« pri guči, ko meščani.

Pa je prišla Ana rekši Nana v trgovino, kjer je blo mnogo ljudi, pa so bili ob strani na mizi razstavljeni lični pločevinasti lonci in lončki ali »piskri« in »piskerci« naprodaj. Nana izkuša, ker v žepu je suša. Pa je oženjena, treba lonca za žganke in drugo kuho. Pa Nana je še mlada, zato »korajžna in »cik«. Gle-da, premiče »piskre« s spretnimi rokami, ljudi pa boža skoro da s solzami, krepko zgrabi tečni lonec in smuk skozi duri kot »Micka Kovačeva«, vzela nič plačala. Pa joj, neko do trgovca sočutno oko jo opazi in pove tajni dogodek. Trgovec piše Nani, pa ji lepo pojasni, da je pozabilo vprašati še bolj pa plačati in naj za pokoro sama lonec nazaj prinese, ako ne ljubi orožnikov.

In Nana je res prinesla pisker in bridko tožila, da ne ve, kaj jo je zmešalo. Žalostno: Za pokoro si ji občani dali priimek »Pisker-Nana« in to je obseščilo in zatemnilo z madežem njeno, njenega moža in njenih otrok življenje kakor mrk solnce. In radi enega lonca, par dinarjev, kažejo ljudje s prstom tudi za možem otroci, češ: To je mož »Pisker-Nane«, to je sin, hčerka »Pisker-Nane«. In to je pretresljiva žaloigra. Večna resnica je: Poštenost najdalje traja.

Zelo moderna dijakinja.

16-letna Mabel Henderson, hčerka posestnika v grofiji York, je menda prva dijakinja na svetu, ki hodi v šolo v aeroplanu. Vsak dan leti od doma v bližnjo žensko gimnazijo, ker ji je pot z avtomobilom predolga. Aeroplan je dobila za 16. rojstni dan in obenem dovoljenje, da se sme baviti z letalskim sportom. Sedaj se vsak dan zjutraj pojavi z aeroplanom nad gimnazijo in se oprezno spusti na njeno dvorišče.

Dober predlog.

— Jaz bi znal nasvet proti neopreznim avtomobilskim vozačem.

— Kakšen?

— Šofer, ki povozi žensko — in navadno povozi žensko — in ki je še samec, bi moral povoženo žensko poročiti. Bi videli, kako bi postali oprezní!

Problem poleta z raketo

MNENJE SLAVNEGA ZNANSTVENIKA. — POLET V VSEMIR MOŽEN EDINO Z RAKETO. — DANAŠNJE POGONSKÉ SILE NEZADOSTNE. — POLET Z RAKETO ZA ENKRAT LEP SAN.

Ali je mogoče poleteti z raketo v vse-
mir? O tem predmetu je predaval v ber-
linski družbi za tehnično fiziko odlični
aerodinamik tehnične visoke šole v
Gdanskem prof. dr. Lorenz. Doslej so
vsi poskusi za srečni start ponesrečili.
Eden najznamenitejših in najstarejših pro-
pagatorjev Maks Valier je plačal poskus
z življenjem, z velikim tingl-tanglom na-
povedani polet prof. Obertha v vse-
miru pa je bil samo dobro filmska reklama.
Toda Fritz von Opel in Maks Valier so
dokazali, da je z raketo v resnici možno
poleteti in potovati in da gre tu za tehni-
čni problem dalekosežnih možnosti v bo-
dočnosti.

Prof. Lorenz se je najprej bavil s fizi-
kalnimi okolnostmi poleta v vse-
miru. So tri možnosti, priti skozi zemeljsko
atmosfera v vse-
mir: z izstreljenim pro-
jektilem, z letečo raketo ali z letalom.
Izstrel v atmosfera v obliki orjaške gra-
nate odpade, ker bi morala biti doseže-
na početna brzina 12.000 km v sekundi.
Nobena še tako stabilna konstrukcija ne
bi mogla odoliti zračnemu tlaku pri tej
začetni brzini. Tudi kombinirano letalo,
izstreljeno morda iz kakega topa, ki bi
se potem gibalo s silo rakete, ne more
priti v pošte, ker bi človeški organizem
enostavno ne prenesel te brzine. Zato
ostane za polet v vse-
miru edino še raketa.
Strelna proga bi mogla imeti dve obliki:
z mesta starta navpično v višino, kar bi
bila najkrajša pot iz zemeljske atmosfere,
ali pa proga, ki bi vodila iz zemeljske at-
mosfere v vedno večjih spiralah. Prof.
Lorenz je izračunal, da bi za navpično
strelno progo pri današnjih pogonskih
snoveh — v pošte prihaja edino eksplo-
zivni plin z eksplozivno brzo 8000 m
na sekundo — moralo biti razmerje teže
rakete k teži pogonskega materiala 1:36,
torej izredno nepovoljno. Nekoliko po-
voljneše bi bilo razmerje pri spiralnem
poletu, ker bi za premaganje privlačno-
sti zemlje trebalo samo ulomek celotne
teže, in bi po računih prof. Lorenza zna-
šalo to razmerje 1:12, seveda v predpo-
stavljanju, da bi se 66% obtežitve upo-

rabilo za delovno energijo (do danes so
se poskusi posrečili samo do 40%).

Z drugimi besedami: po računih prof.
dr. Lorenza je pri danes znanih pogon-
skih in gradbenih snoveh nemogoče,
uresničiti raketni polet v vse-
miru, to tem manj, ker pri teh številkah še niti ni
upoštevana teža ovir pri pristajanju na
tujem planetu ter zaloga za pot nazaj,
brez ozira na težo letalcev in potrebne
priloge.

Po predavanju se je razvnela živa
debata, v kateri je bil med drugim izne-
šen tudi pomislek, da-li bi raketa iglaste
oblike obdržala tudi smer svoje osi. Teh-
nično je težavno, skoro nemogoče, iz-
delati raketo, ki bi imela svoje težišče v
osi. Vsak najmanjši zavinek pa bi po-
menil izpremembo v smeri rakete ali bi
pa povzročil njeno prekucenje. Zato bi
bila najboljša okrogla raketa z odprti-
nami na vseh straneh, da se lahko smer
regulira.

Končno pa je možno rakete uporabiti
samo za nameščenje registriranih instru-
mentov v velike višave.

Izgleda torej, da bo raketni polet v
vse-
miru že za delj časa ostal — san.

Stoletnica osvoboditve Južne Amerike

Dne 17. decembra se proslavili po vsej
Južni Ameriki na zelo slovesen način
stoletnico smrti Simona Bolivarja, osvo-
boditelja, narodnega junaka Venezuelé,
Kolumbije, Ekvadorja in Peruja ter usta-
novitelja republike Bolivije. V velikih o-
svobodilnih bojih začetkom 19. stoletja je
osredotočil Simon Bolivar pozornost in
občudovanje celega južnoameriškega
kontinenta na sebe in je postal duša bor-
be Južne Amerike za svobodo. 14. let
vodil boj proti Španci in je žrtvoval
svoj mir, svoje imetje in svoje življenje,
zakaj dolgotrajne borbe so povzročile
njegovo predčasno smrt. Danes ga slavi
vse ameriški kontinent, od Zedinjenih dr-
žav Sev. Amerike do Argentine na jugu.

V vseh večjih mestih južnoameriških re-
publik so mu odkrili spomenike, republi-
ka Bolivija nosi za večne čase njegovo
ime. Bolivar velja za ustanovitelja pan-
amerikanizma.

»Libertador« Južne Amerike, Simon
Bolivar, rodom iz ugledne rodbine v Ca-
racasu (24. jul. 1783), se je na svojih po-
tovanjih po Evropi in Zedinjenih državah
S. A. navzel idej francoske revolucije in
amerikanskih osvobodilnih bojev. V letu
1810 do 1811 se je bojeval proti Španiji
pod Mirando in je bil sept. 1812 priznan
za voditelja v Južnoameriški osvobodilni
vojni. Že l. 1813 po osvoboditvi Caraca-
sa ga je narod pozdravil kot osvobodite-
lja. Po dolgih bojih se je l. 1816 izkrcal v
Venezueli, kjer se je vzdržal proti Mo-
rillu. Kongres, sklican v Angosturo, ga je
febr. 1814 izvolil za predsednika. Po
vojni preko Kordiljerov je osvobodil
Novo Granado v bitki pri Boyaci in jo je
združil z Venezuelo pod svojim pred-
sedstvom v republiko Kolumbijo. Z zma-
go pri Carabobu l. 1821 je končnoveljav-
no osvobodil Venezuelo, z bitko pri Pi-
chinchu leta 1822 je zasigural svobodo
Ekvadorja, z bitko pri Juninu in z zma-
go njegovega generala Sucre-ja pri Aya-
cuchu pa svobodo Peruja. L. 1825 in 1826
je postal poglavar države Zgornji Peru,
ki se je po njem nazvala Bolivija. L. 1827
je bil izvoljen dosmrtnim predsednikom
Peruja in se je ta republika priključila Ko-
lumbiji. Vsled velikih naporov v vojnah
je Bolivar umrl 17. dec. 1830 v Santa
Maria, prejšnji Nuevi Granadi, od mno-
gih preziran, ki jim je pripomogel do ča-
sti, visokih mest in svobode.

Prohibicija proti ustavi?

Senzacija je povzročila te dni razsod-
ba sodišča v New Jerseyu. Obtožen je
bil mal uradnik, ker je prevažal pivo.
Njegova zagovornika sta z vso znanstve-
nostjo dokazovala, da prošluli 18. amand-
man k ustavi, s katerim se je uvedla
prohibicija, ni bil sklenjen in ratificiran
pravnoveljavno, po predpisih ustave, in
da zato nima veljave. Sodišče se je pri-
ključilo temu nazoru in obtoženca opro-
stilo. Državni tožilec se je pritožil na
vrhovno sodišče in sedaj vlada v Ameri-
ki velika radovednost na sodbo vrhov-
nega sodišča.

Samomor u službi znanosti

Angleški zdravnik dr. Hugh Lonsdale
je bolehal na sladkorni bolezni in trle so
ga povrh še materijalne skrbi. Zato je
sklenil iti prostovoljno v smrt, a svoje
umiranje posvetiti znanstvenim opazo-
vanjem. Vzel je strup, ki učinkuje zelo
počasi, da je mogel tako sam na sebi študi-
irati vse faze napredujočega zastruplje-
nja in svoja opazovanja tudi zapisati. Ko
je vzel strup, se je zaprl v svojo sobo in
začel pisati poslovilna pisma. Ko je o-
pazil, da je pričela smrtna borba, je spro-
ti zapisoval vse utise in simptome, do-
kler ni izgubil zavesti. Prvi zapisek pravi:
»Vzel sem strup in čakam. Čutim se
zelo srečnega, ker sem prvič brez
skrbi, prost. Ne pozabite, čitati te za-
piske! Vse, kar tu pišem, naj se objavi!
Bog mi bo odpustil, po človeških zako-
nih ne vprašujem več.« Kmalu nato je
zapisal: »Zelo dolgo traja. Meni je še
vedno dobro. Žila še dobro utripa.« Čez
četrt ure zopet: »Srečen sem. Smrt je
lepa. Ženi nisem nič rekel. Žila še dobro
utripa.« Čez nadaljne četrt ure: »Zelo
srečen. Kaj mi je, če umrem letos ali
drugo leto. Lahko bi še živel, toda rekel
sem, da gre h koncu. Bog čuva nad ma-
no. Zdi se mi, kakor da nastopam veliko
potovanje. Toda jaz sem veliko srečnejši.
Denar ne pomeni ničesar. Kaj sem dose-
gel z vsemi svojimi študiji? In končno
je zapisano: »Ne vem kaj bo prinesla
bodočnost. Vedno višje sem igral, da bi
zaslužil denar. Končno imam mir!«

Kje se živi najbolj poceni?

Ameriški milijarder Henry Ford je dal
mednarodnemu uradu dela v Ženevi na
razpolago krog 1 in četrt milijona dinar-
jev v to svrhu, da bi urad na podlagi toč-
nih statističnih podatkov ugotovil soraz-
merja cen in življenjskih prilik v raznih
državah. Nedavno je navedeni urad svo-
je delo dokončal, in statistika kaže, da
je na najboljšem holandsko delavstvo, če
primerjamo višino mezd s cenami živil-
jskih potrebščin. To je pripisovati o-
kolnosti, da se carinska politika Holan-
dije skoro približuje idealu svobodne tr-
govine. Najvišje cene za življenjske po-
trebščine plačuje prebivalstvo držav, ki
se proti tujemu uvozu branijo z visokimi
carinskimi tarifami.

M. Zevacco:

V senci jezuita

Zgodovinski roman.

26

To rekši je pokazal desetnik na železna vrata.
Z grozo se je zdrznil popotnik.
»Tu notri!« je vzkliknil. »Tu notri!... To je ven-
dar mrtvašnica...!
»Da gospod!«
»In vi pravite, da je v njej zaprt živ človek!...
To je grozovito!«
»Gospod, mešate se v nevarno reč; opozarjam
vas, da gospod veliki profos ne vidi rad, da kdo nad-
zoruje njegovo ravnanje... Verjemite mi in pojdite
svojo pot!...
»Na pomoč!« je ponovil prejšnji glas še bolj tu-
robo in presunljivo.
»Bogme!« je vzkliknil tujec, »karkoli je storil ta
človek, kazen je kruta in presega dovoljene meje...«
»Dovolj!« je kriknil desetnik. »Spravite se od-
tod!«
Neznanec je pomeril vojaka s takšnim pogledom,
da je povzel takoj z mnogo vlnudnejšim glasom:
»Oprostite, ukaz je takšen... Nič prav nimate,
gospod, da se zanimate za takšnega malopridneža!«
»So razbojniki, ki imajo srce in dušo v sebi,« je
zamrmral neznanec, »in so pošteni ljudje, ki zaslužijo
vrvo.«
»Na pomoč! Na pomoč! Oh, postavite me naspro-
ti dvajsetim oborožencem! Ubijte me vsaj pod milim
nebom! Gospod, če imate sina, če bje v vaših prsili
očetovsko srce, na pomoč! Pomagajte!...«
»Smrt božja! Tako ne kriči navaden tolovaj!...
To sega človeku do mozga! Desetnik, treba je osvo-
boditi tega nesrečnega... Ta kazen je preveč nečlo-
veška!...«
»Ali blaznite, gospod! Odtod, vam pravim!«
Desetnik je dal znamenje; njegovih deset mož se
je postavilo v vrsto.
Popotnik pa je skomignil z ramami ter se obrnil
k vozu:
»Spadakapa!«
»Gospod!«
»Vlomi ta vrata!«
»Slušam, gospod...«
Spadakapa je skočil na tla in se obrnil naravnost

k vratom mrtvašnice.

»Ohe, gospod!« je kriknil. »Pozor! Jaz naskočim!«
To rekši se je Spadakapa sklonil, pobral s silnim
naporom veliko skalo, ki se je bila odkrhenila od zgor-
njega roba zidu; vzdignil jo je nad glavo ter jo za-
lučal z vso silo v vrata.
Začul se je kovinski žvenk s temnim, bobnečim
odmevom.

Desetnik je zaklel z zamolklim glasom ter planil
proti Spadakapi.

Popotnik pa ga je zgrabil za zapestje in ga usta-
vil, rekoč mu z rahlim glasom:
»Ne motite ga, prijatelj! Drugače bi se vam uteg-
nilo zgoditi kaj nevšečnega.«

»Punt!« je zarjul desetnik, drgaje si zapestje, ki
mu ga je bil malone zmel neznančev strašni pritisk.
»Punt! Doteknil se je kraljevega vojaka! Po njem! Po
njem!«

Ta hip je zabobnel drugi tresk ob vrata.
Tuleč in preklinjaje so planili vojaki proti ne-
znancu.

Toda ustavili so se prestrašeni in osupli...
Neznanec je bil zdajci potegnil svoj meč — prav-
cat rapir, dolg in močan, bliskajoč se v jutranjem
somraku.

In ta rapir je opisal takšen vrtinec, takšno fari-
tastično sarobando pretečih bliskov, da so vojaki kar
umolknil od začudenja, občudovanja in groze...

Vihteč tako svoje orožje, se je bil postavil ne-
znanec tako, da je varoval Spadakapo. Ta pa je med
tem nadaljeval svoj posel, lučaje kamen s podvojeno
silo proti vratom...

Železo se je vdajalo... zid je pokal naokoli.

Vojaki so se vrtili okrog tulca s plamenečim ra-
pirjem, izkušaje mu zadati udarec za udarcem... To-
da on je prestregel vse... zdelo se je, kakor da stoji
neznanec za steno samih bliskov...

Kmalu je celo zamenil obrambo z naskokom...
Rapir je švigal sem in tja ter suval in sekal tako, da
so se vojaki najprej umaknili, tuleč groze in gneva,

nato pa so vsi poparjeni pobegnili na kraj, ki je bil
oddaljen vsaj sto korakov — ravno v trenutku, ko so
se odprla vrata mrtvašnice s peklenskim truščem...

Z enim skokom je bil Manfred zunaj.
Prikazal se je z mečem v roki, srdito izpačenega
obraza.

Široko je zasopel sveži zrak, nato pa je zakričal
z grmečim glasom:

»Zdaj pa le po nas! Približajte se! Makar če vas za...«

je dvajset — če vas je sto! Dovolj moči čutim v sebi,
da se postavim po robu vsem podložnikom tega pe-
klenskega Monklarja!...«

Z resničnim občudovanjem je pogledal tujec tega
mladeniča z moško postavo ter lepim in poštenim
obrazom...

»Zdi se,« je zamrmral sam pri sebi, »da nisem re-
šil navadnega nazbojnika.«

Glasno pa je rekel:

»Bežite, gospod, ne mudite se!«

»Bežim, da naj! K večjemu, da odidem! In če poj-
dem, ne pojdem iz bojazni pred temi siromašnimi zaj-
ci, marveč le iz nepremagljive groze do tega kraja...
Toda najsi se mi še tako mudi — prej ne morem iti,
gospod, preden vam ne povem, kako vas občudujem in
tja...«

kako sem vam hvaležen zaradi vašega posredova-
»Verjemite mi, mladi mož, in spravite se ne-
varno...«

»Smrt božja! Izmed tisočev, ki bi šli mimo, bi ne
bil eden storil, kar ste vi storili! Napodili ste stražnike!

Strli železna vrata! In vse to, da otmete človeka, ki je
nemara velik zločinec, ker je bil obsojen na tako stra-
šno smrt! Ah, gospod, vaše velikodušno dejanje je za-
res vredno junakov starega viteštva. Prosim, dajte mi
roko!«

Manfred je prijel zanjo.

In preden se je tujec mogel ubraniti, je dvignil to
roko do svojih ust in jo poljubil.

Toda v tej gesti ni bilo ničesar nizkega, niti prezir-
rane hvaležnosti...

Bilo je le genotje plemenitega bitja, ki ga je pre-
sunil čin v dno srca.

Priklonivši se z mladostno, ponosno prožnostjo,
se je Manfred vzravnil in pogledal moža, ki se mu
je bil tako poklonil, on, ki ni sklanjal glave pred niko-
mur.

»Gospod,« je dejal, »ali mi hočete povedati svoje
ime?«

Tujec mu je že hotel odgovoriti prijazno:

»Pa vi? Kako vam je ime?«

Toda pomislil je, da bi bilo nevredno njegovega vi-
teštva, vprašati preganjenega in zasledovanega člo-
veka po njegovem imenu...

Rekel je torej z vso preprostostjo:

»Ime mi je vitez Ragastan.«

»Vitez Ragastan...« je zamrmral Manfred. »Ni-
koli, nikoli ne pozabim Vašega imena in vašega obra-
za...«

Države in kolonije v Afriki

PRIRODNA PESTROST. — STARE KULTURE IN DRŽAVNE TVORBE. — ŠTIRI SAMOSTOJNE DRŽAVE. — EVROPSKE KOLONIJE.

Med vsemi deli sveta je Afrika najbolj po naravi obdarovana zemlja. Tu je najbolj bujna vegetacija in po njenih tropičnih pragozdih se sprehajajo največje in najbolj čudovite živali. Vse to pa je kakor nekakšen luksuz brez pravega haska. Ljudstvo je ob vsej tej pestrosti revno in najbolj zapuščeno in necivilizirano od vseh človeških rodov. Naposled pa so na severu še ogromne peščene puščave. Še bolj borna je Afrika v kulturnem in političnem oziru. Samo eno veliko staro kulturo je imela, t. j. egiptčansko in pa bolj lokalno in poznejšo kartaginsko. Stari Egipt je bil tudi edini veliki imperij, ki ga je Afrika kdaj zmogla.

Danes je Afrika v političnem oziru silno revna, kajti le 4 več ali manj samostojne države premore: cesarstvo Abesinijo z glavnim mestom Adis Abebo, ki meri 900.000 km² ter ima le 12.000.000 prebivalcev. To je tudi edina samostojna krščanska država v Afriki. Druga je kraljevina Egipt s Kairo kot glavnim mestom, s površino 994.000 km² in s 14.000.000 ljudi. Kraljevina je muslimanska. Tretja je edina afriška republika Liberija z glavnim mestom Mourovio, 95.000 km² površine in z 1.500.000 dušami. Četrta in zadnja država, ki je pod upravo vesil, je Tanger na površini le 400 km² in z 80.000 prebivalci.

S tem smo našli vse samostojne države v Afriki, ki pa so tudi vsaj formalno pod tujo »zaščito«. Vse ostalo ozemlje je razdeljeno na kolonije evropskih držav. Največ jih ima Velika Britanija, saj je prav tu težišče njene kolonialne moči, če izvajamo seveda Indijo. Najvažnejši je dominion Južnoafriška Unija s površino 2.800.000 km² in 8.700.000 dušami. Dalje proti severu so: Južna in Severna Rodezija z nad 1.000.000 km² in 2.000.000 prebivalcev, Njasa s 103.000 km² in 1.200.000 podaniki, Kenja s 550.000 km² in 2.600.000 državljanov, Uganda z 286.000 km² in 3.000.000 duš ter otok Sansibar. Dalje so: Tanganika z 1.000.000 km² in 4.000.000 prebivalcev, Britanska Somalija z 176.000 km² in 250.000 ljudi, Angloegiptovski Sudan z 2.600.000 km² in 6.500.000 podaniki, Nigerija z 950.000 km² in 20.000.000 duš, Sierra Leone in

Gambia z 300.000 km² in 4.000.000 prebivalcev.

Za V. Britanijo pride Francija z: Alžerijo s 575.000 km² in 6.000.000 podanikov, Tunisom s 125.000 km² in 2.000.000 ljudi, Marokom s 572.000 km² in 4.000.000 duš ter ogromna Sahara z 2.400.000 km² in z le 1.000.000 prebivalcev. Dalje so še: Francoska zapadna Afrika s 3.600.000 km² in 14.000.000 prebivalcev, Ekvatorialna Afrika z 2.700.000 km² in 5.000.000 duš, Madagarskar s 627.000 km² in 3.600.000 dušami in Francoska Somalija z 22.000 km² in 65.000 ljudmi. Italija ima v Afriki: Libijo, Tripolitanijsko in Cirenajko z 1.700.000 km² in 800.000 ljudi, Eritrejo s 120.000 km² in 400.000 dušami, Somalijo s 400.000 km² in 500.000 ljudmi ter Džubo z 900.000 km² in 200.000 podaniki.

Ostale kolonialne posesti so manjše. Portugalska ima: otoke Azore, Madeiro in Kapverde s 7000 km² in 500.000 prebivalci, Guinejo s 36.000 km² in 300.000 ljudi, Zapadno Afriko z 1.200.000 km² in 2.500.000 podaniki ter Vzhodno Afriko z 1.100.000 km² in 3.000.000 državljanov. Španija ima Kanarske otoke s 7.000 km² in 500.000 dušami, Presidios z 213 km² in 100.000 ljudmi, Maroko z 28.000 km² ter 800.000 podaniki, Zapadno Saharo, obsegajočo 285.000 km² z 50.000 dušami ter Guinejo s 27.000 km² in le 100.000 prebivalci. Naposled pa pride še Belgija z ogromnim Kongom, obsegajočim 2.400.000 km² in z 9.000.000 ljudmi ter z Urando in Urundi s 50.000 km² površine, obljudenimi z 2.500.000 prebivalci, kar je zelo veliko za redko poseljeno Afriko. Kolonialna posest Evrope v Afriki je tedaj ogromna in če bi jo naenkrat izgubila, bi zastalo vse gospodarstvo in nastala bi silna kriza. Tako pa je Afrika za Evropo glavna producentinja raznih sirovin.

Opera brez orkestra.

V Budimpešti se je zgodil te dni edinstven slučaj, da je publika prišla v mestno gledališče k operi »Cavalleria rusticana«, ki se je izvajala brez orkestra, samo s spremstvom klavirja. Člani orkestra so namreč tik pred predstavo proglasili stavko, ker že dva meseca niso dobili plače.

Živi karpi

V vinotoču Janžekovič v Peklu

se toči čez praznike izborna novo vino po Din 9.—, staro vino od 12—15 Din.

in lili se dobijo dnevno pri tvrdki

Ferd. Greiner

Maribor, Gosposka ul. 2

Opravična številka: E IX 3896/30

Dražbeni oklic.

Dne 9. februarja 1931 ob 10. uri dopoldne bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 27 dražba nepremičnin.

Zemljiška knjiga a) k. o. Sv. Lovrenc na Poh. vl. št. 243

b) k. o. „ „ „ „ „ 9

c) k. o. Rečenjak „ „ 10

Cenilna vrednost: a) Din 264.636 40, b) Din 399 366 —,

c) Din 155 707 —.

Vrednost pritikline: a) Din 5315 —, b) Din 23.390 —

c) Din 2515 —.

Najmanjši ponudek: Din 525 666 66.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski sodišča v Mariboru.

Okrajno sodišče v Mariboru odd. IX.,
dne 9. decembra 1930.

Statistika pošt.

brzojava in telefona v Jugoslaviji l. 1929 je izšla nedavno. Pošt je bilo 4004, od teh 593 stalnih državnih, 15 sezonskih, 137 ambulantnih, 1110 pogodbenih, 1842 občinskih in 307 pomožnih. Na eno pošto odpade povprečno 2993 prebivalcev in 62 kv. kilometrov. En sel odpade na 4815 prebivalcev, na vsakih 1884 prebivalcev pa po en uradnik.

Državna poštna proga znaša 42.489 km in sicer vozna 21.427, železniška 16.666, plovitvena 4396 km.

Prevzetih je bilo v notranjem poslovanju 369.282.919 pisemskih pošilk, 4.689.858 paketov, 774.011 vrednostnih pošilk; vplačanih nakaznic 6.027.858, izplačanih 5.796.622, vplačil hranilnih vlog 48.192, izplačil hran. vlog 42.207; čekovnih vplačil 2.923.760, čekovnih izplačil 803.687. V mednarodnem poslovanju: odpravljenih pisemskih pošilk v inozemstvo 22.380.096, sprejetih 49.661.267; odpravljenih zavojev 62.027, sprejetih 959.738; odpravljenih vrednostnih pošilk 220.303, sprejetih 183.431. Izgubilo se je 310 pošilk in 672 zavojev.

Brzojavov je 1575 v dolžini 18.706 km. V notranjem poslovanju je bilo odpravljenih 4.644.547 brzojavov in sicer državnih 805.743, službenih 356.844, privatnih 3.481.955. Na železniških postajah je bilo brzojavov 15.429; v mednarodnem poslovanju je bilo odpravljenih 418.574, spre-

jetih 459.961 brzojavov; tranzitnih 550.345.

Telefonskih central je bilo 1087, avtomatske 4, javnih govorilnic 1149, naročniških glavnih postaj 30.304, naročniških sporednih postaj 2473, radio-naročnikov 22.952. V notranjem poslovanju je bilo 4.535.236 medkrajevnih govorov, v mednarodnem poslovanju pa 395.432.

Vsega uradništva v poštno-brzojavno-telefonskem prometu je bilo 11.064, od teh v ministrstvu 180, pri direktoratih 10.884. Smrtnih slučajev je bilo 88, upokojitev 66, odpustov 176, sprejetih ostavk 120. Tekom leta je obolelo 5672 uradnikov z 75.902 dnevi bolovanja.

Dohodkov iz poštnega prometa je bilo v l. 1929 Din. 327.043.209, iz brzojavnega Din 48.669.179, iz telefonskega Din 109.423.335, od radio-naročnikov Din 4.127.991, od poštne hranilnice Din 35.027.210, skupno 524.290.925 Din.

Naši trgovski muzeji v evropskih centrih.

Minister trgovine Poincaré je predložil ekonomsko-finančnemu komitetu ministrstva predlog o ustanovitvi trgovskih muzejev Jugoslavije v evropskih centrih. Takšna muzeja sta doslej v Atenah in New Yorku, ustanoviti pa se nameravajo v Parizu, Pragi, Bukarešti, Varšavi i. t. d.

Sigurno ustrezete najbolj

Vaši ženki in gospodinji s krasnim in vsestransko praktičnim

božičnim darilom,

ki ga dobite najceneje in v največji izbiri pri

Z. Anderle
MARIBOR

Opravična številka: E IV 2328/30

14

Dražbeni oklic.

Dne 30. januarja 1931 ob 9. uri dopoldne bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 27 dražba nepremičnin.

Zemljiška knjiga k. o. Grajski marof vl. št. 276 enonadstropna stanovanjska hiša v Cankarjevi ul. 34

Cenilna vrednost: Din 444.861 25.

Najmanjši ponudek: Din 222 431 —.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski sodišča v Mariboru.

Okrajno sodišče v Mariboru odd. IV.,
dne 11. decembra 1930.

Najboljša pralnica ovratnikov je „Ideal“

Centrala: Frankopanova 9

Podružnica: Vetrinjska 7

Sport

Tečaji na Pohorju.

Zimskosportni odsek SPD Maribor priredi za časa božičnih počitnic od 25. dec. do inkl. 1. jan. sledeče tečaje: pri Mariborski koči: za začetnike. Učitelja: gg. inž. Rungaldier in poručnik Ogorelec. Dnevna prehrana Din 30. — Na Klopem vrhu: za izvežbane smučarje pod vodstvom saveznega nastavnika gosp. Tavčarja iz Ljubljane. Prehrana Din 35 dnevno. Priave za gornje tečaje sprejemata gosp. Medo Bureš v Vetrinjski ulici in gosp. Maier na Glavnem trgu, pri katerih je treba tudi istočasno plačati prijavnino v znesku Din 30. — Kakor hitro zapade ugoden sneg v mestu, bo odsek priredil tudi otroški tečaj v neposredni bližini Maribora.

Zimskosportni odsek SPD Maribor opozarja, da ima v zalogi lične rokavne znake, katere dobijo člani pri blagajni ku gosp. Maierju na Glavnem trgu. Cena je Din 15 za komad.

Sokolstvo

Smučarski tečaj priredi Mariborska sokolska župa

v božičnih praznikih pri Sv. Martinu na Pohorju. Tečaj traja od 25. dec. do 1. januarja. Vsa oskrba je preračunjena na 25—30 Din dnevno. Društva naj akoj ivijo udeležence župni upravi najkasneje do 24. t. m. zjutraj (eventualno brzoavno). Zbirališče v Slovenski Bistrici ob 11. dopoldne. Skupni odhod iz Maribora za koroško, mariborsko in slovenjgoriško okrožje z vlakom ob 9.06. — Župno načelstvo.

Poldrug milijon več žen nego moških je v Angliji. Zanimivo je, da jih je bilo še l. 1924 samo za 1 milijon več. Anglija šteje 45.900.000 prebivalcev. Število prebivalstva naraste letno za 200.000.

Velika izbira

krznenih plaščev

kožic za obrobljenje in kožuhovinaste podloge

v najboljši kvaliteti in nizkih cenah v

trgovini z krznom

GRANITZ

Gosposka ulica šte. 7.

Istotam se izdelujejo krznene plašči po meri. — Sprejemajo se tudi popravila krznenih plaščev.

Gramofonska plošča mesto parlamentarnih stenografov

V nemškem parlamentu so nedavno delali zanimive poskuse: pred predsednikom, pred člani »sveta najstarejših« in pred zastopniki tiska so predvajali v gramofonski reprodukciji zasedanje državnega zbora od 3. dec. Šlo je za praktični poskus, da se akustično verno sneme potek parlamentarne seje in se tako nadomesti zbor parlamentarnih stenografov. Poskus se je obnesel boljše, nego so pričakovali. Govori posameznih govornikov so se čuli v reprodukciji popolnoma jasno in razločno. Gramofonske plošče so reproducirale točno tudi šum, ki je včasih nastal v zbornici. Le če veliko poslušancev naenkrat kriči, se spajajo glasovi, pač pa se je dobro čul odgovor ministra na razne medklice. Ko so primerjali reprodukcijo govorov na gramofonski plošči z besedilom protokolov na podlagi stenografskih zapisov, se je izkazalo, da je gramofonska reprodukcija točnejša in bolj avtentična nego stenografski protokoli, ki so ponekod celo kvarili smisel. Poskuse bodo nadaljevali, saj so dozdajni rezultati pokazali nove perspektive za bodočnost. Moderna tehnika je začela prodirati tudi v parlamente!

Razstava naših ženskih ročnih del v Pragi

Centralno društvo čeških žen je začelo upoznavati praško in ostalo češko javnost z jugoslovanskimi in rumunskimi ženskimi ročnimi deli in je bila 9. tm. v Pragi otvorjena razstava teh del. Obiskovalci so polni hvale o lepoti, svežini in jasnosti barv teh narodnih veziv in črtežev na platnu, keramičnih delih itd. Posebno mesto na razstavi zavzemajo jugoslovanske preproge. V Pragi je bila otvoritev te razstave velik družabni dogodek. Protektorice razstave so soproga zunanjega ministra dr. Beneša, soproga jugoslovanskega poslanika generala Pešiča ter soproga rumunskega poslanika Emandija. Razstava bo odprta do 6. jan. 1931.

IZ TOVARNE

Potovalni aparati od D 499.—
Namizni aparati od D 850.—
Aparati v omaricah od D 2615.—

Za gostilničarje z vmetkom na zalogi.

Velika zaloga najnovejših tonfilm-zvočnih plošč. »Tauber« zvočne plošče, kakor vseh umetnikov in druge zvočne plošče od Din 50.— naprej.

Zaloga vseh instrumentov:
Gosli od Din 78.— napr.
Mandoline od Din 136.— napr.
Kitare od Din 206.— napr.
Centralna zaloga Ernst Heß, Maribor, poštni predal 77. — Tovarna glasbenih instrumentov, gramofonov in harmonik, lastnik OTO PERC. — 20.000 zahvalnih pisem; točna posrežba!

Detaljna prodaja: Gosposka 34.

Razpošiljalnica Gosposka 46-I.

Cenik brezplačno!

Zelo umestno darilo za Vaše starše bi bila

Zeiss Punktal očala

Taka očala dajo vsled starosti oslabelem očem popolen prvotni vid. Baš s takim darilom napravite svojim dragim največje veselje.

Izberite si primeren okvir za očala, v katerega Vam provizorično vložim očem približno primerna stekla. Garancijski listek dodam k vsakim prodanim očalom, ki se po praznikih, ako bi se očem ne prilagodila, lahko brez drugega zamenjajo.

Diplomiran in izprašan optik

J. PETELN, Gosposka 5

Velikanski padec cen

za

Božič

Iz obilice predmetov po znižanih cenah:

	preje	sedaj
Silkanice	7.—	5.—
Posoda za lutke . . .	10.—	7.—
Bobni	12.—	9.—
Puške	12.—	10.—
Železnica kompl. . . .	22.—	17.—
Gugalnica z mrežo . .	70.—	60.—
Brennabor-vozički za lutke	240.—	190.—

Okraski za božično drevo.

Darila

med drugim:

	preje	sedaj
Doze za kekse	34.—	24.—
Košarice za slaščice .	30.—	23.—
Jardiniere	110.—	80.—
Mocca-servis	110.—	90.—
Kavni servis	165.—	145.—

in bogata izbira

usnjene robe, bronastih kipov, kaset za manikuro, parfumerij, predmetov iz alpaka- in kina-srebra, sank, smučk, copat, nogavic, rokavic itd. Vse v dobri kvaliteti in ceneno. 3738

Jos. Martinz
Maribor, Gosposka 18

Spominte se CMD!

Zahvala

Za številne dokaze globokega sočutja, ki smo jih bili deležni ob smrti našega nad vse ljubljenega očeta, starega očeta, tasta, gospoda

Mihaela Požar-ja

kakor tudi za poklonjene krasne vence in šopke, se tem potom vsem najtopleje zahvaljujemo. Posebno zahvalo smo dolžni gospodom pevcem društva »Jadrana« za ganljive žalostinke in vsem, ki so našega nepozabnega očeta spremili k večnemu počitku.

Maribor, Trst, Rab, dne 19. decembra 1930.

3770

Žalujejo ostali.

ZAHVALA

Ob priliki prebridke izgube našega predobrega soproga in očeta, gospoda

GAJŠEKA MARTIN-A

trgovca in posestnika

so nam številni prijatelji in znanci izkazali globoko sočustvanje, s katerim so nam lajšali težke in bridke ure žalosti. Vsem izrekamo tem potom svojo najiskrnejšo zahvalo. Prav posebno se pa še zahvaljujemo darovalcem krasnega cvetja in vencev ter vsem, ki so blagega pokojnika spremili na njegovi zadnji poti.

Maribor, dne 19. decembra 1930.

3751

Žalujejo ostali.

Cene**zopet****znatno****znižane!****HERMAN WÖGERER, MARIBOR**

3734

Za božična darila
kupite vsakovrstne ure, zlatino, srebrnino in optične predmete najboljše pri Mi-avcu, Kralja Petra trg. Kupuje se lomljeno zlato po najvišji ceni. 3786

Sprejme se dijake na stanovanje
v solčno sobo pri parku proti mesečni stanarini 150 Din. Poizve se pri upravnistvu. 3756

Prodajam igrače, moške obleke,
čevlje, klobuke, smuči, drsalke i. t. d. Starinarna Peteln, Maribor, Orožnova ul. 1. 3753

Stanovanje sobo in kuhinjo
v pritličju oddam s 1. januarjem 1931 dvema osebama. Vprašati Mlinska ulica 30. 3760

Gostilno ali vinotoč
v Mariboru se išče takoj v najem. — Ponudbe najkasneje do jutri na in-se-ratni oddelek pod »Takoj«. 3768

Usn'e
galanterija in ročno delo (pisalne ma-pe, albume, kasete itd.) izdeluje brez-hitno knjigovoznica Novak, Gosposka ulica 9. Nizke cene! XXXV.

Štepanč čevlji,
moški in ženski vsake velikosti za sport ima v zalogi Ivan Krois, Mari-bor, Koroška cesta 18. 3775

Madrace,
tridelne, nove, dobro blago, z morsko travo za Din 220.— za dve postelji. Vojašniški trg 1, v delavnici. 3776

Darilo za dekleta,
moderna soba svetle barve, postelja, omara, nočna omarica z apoteko, lepa psiha z ogledalom, nizka cena. Vojaš-niški trg 1, v delavnici. 3777

Otomana,
nova praktična za 420.— Din. Vojaš-niški trg 1, v delavnici. 3778

Postelje,
orehove, moderne, nove. Vojašniški trg 1, v delavnici. 3779

Španska stena,
nova ročna slikarija (japonska), lepo darilo. Vojašniški trg 1, v delavnici. 3780

Snežne čevlje
Din 95.—, 105.—, 115.—, 129.—, 139.—, 149.—. Eksportna hiša »Luna«. XLVIII

Smuči,
skoraj nove, palice, smučarske hlače in čevlje ter rokavice za veliko damo, kakor tudi kompl. narodna noša ugod-no na prodaj. Naslov v upravi. 3782

Britje, striženje, onduliranje,
manikure, umivanje glave, vodna on-dulacija, barvanje las, šminkanje, la-sulje za pust — vse dobro in poceni v brivskem salonu Schmirmanl, Ruška cesta 2. 3787

Priložnostni nakup
za otroka, gospoda in damo so naj-modernejši fotoaparati. Fotomeyer, Go-sposka ulica 39. 3785

Dam takoj
v najem enodružinsko hišo s 4 sobami, z elektriko gredo vodo v kopalnici in kuhinji, z vsem komfortom, z cvetli-čnim in zelenjadnim vrtom v Maribo-ru, Erjavčeva ulica 12. 3797

Pozor!
V zvezi z restavracijo »Pri roži«, ki nudi gostom ceneno hrano in preno-čišče, smo otvorili moderno urejeno kavarno v naših poslovnih lokalih na Koroški cesti 3 z vsemi udobnostmi kavarnic. — Priporočila se za obisk M. Plauc, gostilna in kavarna »Pri roži«. 3796

Malo nošeni gojzerji
in krašen kovinast »Matador« poceni na prodaj. Prešernova 19, Maribor.

Boljši delavec
išče kakršnokoli službo. Položi 20.000 Din kavicje. Naslov v upravi. 3795

Lep lokal
oddam s 1. januarjem 1931. Uprava hiš Pokojniškega zavoda v Mariboru, Kralja Petra trg. 3792

Spalne sohe,
politirane, najmodernejše, ugodno pro-dam, Mizarstvo Rudolf Kompara, Ale-ksandrova c. 48. 3106

Premog Peklenica
brez smradu in kamenja, malo pepe-la. Po vozovih Din 38.— franko dom. B. Guštin, Cankarjeva 24, telefon 2499.

Sobo in črkoslikanje,
vedno najnovejši vzorci na razpolago izvršuje poceni, hitro in okusno Franjo Ambrožič, Grajska ulica 3 za kavarno »Astoria«. X

KOLOPARJI,
Mejovšek, Tattenbachova 13. tel. 2457. 3323

Sanke
prima s sedežem s podlogo, enose-dežne Din 115.—. Eksportna hiša »Luna«. XLVIII

Elektroinštalacije,
montaže vil, stanovanj, tovarniških po-slopij vsaka montažna popravila, po-pravila motorjev najcenejše izvršuje Ilič & Tichy, Maribor, Slovenska ul 16. Velika izbira svetilk, elektroblaga, motorjev po konkurenčni ceni. XII

Gramofone, šivalne stroje,
otroške vozičke in kolesa popravila najboljša specialna mehanična delavni-ca Justin Gustinčič, Maribor, Tatten-bachova ul. 14. Nasproti Narodnega do-ma. 602

Hi ro popravilo ur,
ceneno in točno z 1—5letnim jamstvom pri tvrdki A. Sto-jec, Maribor, Jurčičeva ulica št. 8. Po stenske in stoječe ure se pride na dom. XVII

Gugalni konji,
masivni iz lesa Din 125. Eksportna hiša »Luna«. XLVIII

Dražestni nakit
za božična drevesa v steklu La-metta-veržice, narezlan papir za sladkorčke, sveče. Papirnica Novak, Gosposka ul. 9. XXXV.

Stanovanje
eno ali dveh sob s kuhinjo se išče. Ponudbe na Dolenec, Prečna ulica 3/1.

Solčno dvosobno zasebno stanovanje
v novi hiši oddam s 1. januarjem, Ma-ribor, Smetanova ulica 54. 3755

Kolesarji pozor!
Sezona za vožnjo s kolesi je končana. Sedaj je treba skrbeti za bližnjo pom-lad. Pustite Vaša kolesa z malimi stroški čez zimo temeljito popraviti in kolo bo spomladi kakor novo. Kolo vzame popolnoma narazen, emajlira, ponikla, vse ležaje temeljito očisti, zbrusi ter na novo z najboljšo vazelino namaže in zopet sestavi, tako, da ste za prihodnje leto s kolesom popolnoma preskrbljeni, največja specialna meha-nična delavnica Justin Gustinčič, Ma-ribor, Tattenbachova ul. 14, nasproti Narodnega doma. Shramba koles in motorjev čez zimo. Brezkonkurenčne cene. Točna in solidna postrežba! 3568

Dobrodoči mesarski lokal
oddam s 1. januarjem. Naslov v upra-vi. 3744

Najboljša
in najcenejša dalmatinska vina, bela in črna, dobite le v prvi dalmatinski kleti v Mesarski ulici 5. (Pod Glavnim trgom.) 38

Kupim
kompletno spalnico, sploh pohištvo, preproge in razne obfeke. Plačam do-bro v gotovini. Makor, Ruška cesta 35. 3735

Velika zaloga kuhinjske posode.
Hišne in kuhinjske potrebščine vseh vrst. — Vsaki gospodnji znana prvo-vrstna emajlirana posoda znamke »Herkules«, la aluminijeva litoželezna in posteklena posoda. — Nadalje mi-lne za meso, orehe, kavo, mak in po-per. — Tehnice za kuhinjo in mero-preizkusne za trgovce z uteži. Ribeže ravne, okrogle, polokrogle in oglate. Lopatice za oglje, pepel in smeti. Sita, deske za testo in valjarje. — Likalnike. — Razne oblike za vsakovrstno peci-vo. — Kutije za špecerijo in dišave. — Kotličke in šibe za sneg. — Solnike, kangle za mleko, cedila za juho, čaj, te-sto in salato. — Vedrice, umivalnike in vrče. Nočne posode. Stiskalnice za ocvirke in krompir. — Samovar »Phöbus« in druge vrste. — Škafje o-krogle in ovalne. — Lonce za kuha-nje perila in perilnice. — Jedilno oro-dje in žlice vseh vrst. — Jedilne servi-se iz porcelana raznih izpeljav. — Ku-hinjske garniture iz kamenine in por-celana. — Krožnike iz porcelana in kamenine. — Umivalne garniture in vse vrste steklene robe ter pletene košare in cekarje. Obče znana speci-jalna trgovina s kuhinjsko posodo A. Vlcel se nahaja sedaj samo v Gosposki ulici št. 5 XXX

V gostilni Svinger,
Pristan 1, dobite dobra vina, kranjske klobase, domačo šunko itd. Sprejema-jo se tudi abonenti. 3781

Skoraj nov štedilnik
prodam. Ribiška ulica 7. 3783

Vozički za lutke
Din 75.—, 85.—, 110.—, 140.— itd. Eksportna hiša »Luna«. XLVIII

KOVAŠKI PREM OG,
Mejovšek, Tattenbachova 13, tel. 2457.

5 cenenih dni!

V času, ko mora vsak kupiti darila, sem se odločil, povodom do sedelnice obstoja moje trgovine, prirediti pet cenenih dni in do-volim iz tega razloga vsakemu ceni, odjemalcu, kateri mi predloži časopis s tem inseratom in polnim prelozkom od 19. do 24. decembra 1930 pri vsem mojem blagu, pri katerem so cene pri vsakem komadu razvidne,

20% popusta, reci dvajset procentov

tako, da je tokrat kupujočemu občinstvu nudena prilika nabaviti božične nakupe v galanteriji, sportnih predmetih, gramofonih in ploščah, pleteninah, kravatah, rokavicah, porcelanu in stekleni robu, bronzah, blagu iz kina-srebra, parfumeriji, snežnih čev-ljih in galošah, robcih, kakor tudi igračah v največji izbiri po ceni, katere še ni bilo.

Ta reklamna prodaja velja samo za moje p. t. odjemalce na drobno in se blago v večjih količinah s tem popustom preprodajal-cem ne bo oddajalo. Pri nakupu od najmanj Din 500.— eno srečko »Jadranske straže« zastonj. 3749

FRANC KORMANN, MARIBOR, Gosposka ulica št. 3

Izpraznitvena prodaja**20% popusta!**

stekla, porcelana, kamenite lončevine in luksusnega blaga samo nekaj dni

20% popusta!**Ernest Gert, Maribor, Gosposka ulica 13****Za Božic**

nudim po najnižjih cenah

**rum, domačo slivovko,
punč-ezenc, likerje in
vinski špirit****ADALBERT GUSEL**

veležganjarna

Koroška cesta 18

Aleksandrova cesta 39

Za božični nakup.

ki presega Din 100.—

nudi svojim odjemalcem

izredni **10%** popust

pri znano nizkih cenah

Josip Šerec, Maribor

Aleksandrova cesta 23

Pletenineveste, poluverje, damske
kostume po meri hitro in
poceni. — PletarnaGajšek, Maribor, Mlinska
ulica 10. 3772**Zvočne plošče kot božično darilo**Polydor
Columbia
His Masters Voice
Ester Blegbar
KristalTonfilm zvočne plošče — narodna glasba — umetniške plošče
Za božična darila popust v cenah.Pokažemo Vam aparate gornjih znamk,
kakor tudi lastno tvorniško znamko**Hess****OTON PERC, MARIBOR**Centralna zaloga tvornice za glasbila, gramofonov in harmonik
Ernst Hess, Klingenthal.

20.000 zahvalnih pisem dokazuje našo lojalnost. Katalog zastoj.

Radio oddajna postaja Ljubljana**RADIO, kot si ga želite**

namreč zelo dober in zelo poceni!

Naša reklamna prodaja, ki traja do 31. decembra 1930, obsega sledeče radijske sprejemne naprave:

Enoelektronski aparat, komplet, z elektronko, baterijami, antenskim materijalom ter slušalko, za naplacho Din 100.— ter osemkratno mesečno plačilo po Din 75.—.**Troelektronski aparat »Reinartz«**, z elektronkami, akumulatorjem 18 ah, anodno baterijo 90 Volt, finim zvočnikom in antenskim materijalom, za naplacho Din 240.— ter desetkratno mesečno plačilo po Din 180.—.**Štirielektronski aparat »Reinartz«**, z elektronkami, akumulatorjem 36 ah, anodno baterijo 120 Volt, finim angleškim zvočnikom AC 27 in antenskim materijalom za naplacho Din 380.— ter dvanaestkratno mesečno plačilo po Din 280.—.**RADIO-LJUBLJANA**

podružnica Maribor, Aleksandrova c. 44

P. n.

Po inozemski tvrdki Akkumulatoren-Fabrik Aktien-Gesellschaft Wien—Berlin tožbenim potom pozvani na spremembo naziva našega dosedanjega naziva Vatra-akumulator, smo sporazumno s to tvrdko premenili naziv v

„Vesna Akumulator“**Ing. I. & F. Domicelj, Maribor,**

Stroßmajerjeva ulica 3

P. n. naslov in cenjenim odjemalcem dajemo tem potom to v vednost ter prosimo tudi nadaljnje blagohotne naklonjenosti našemu domačemu podjetju kakor do sedaj, kar bomo skušali z našimi dosedanjimi izkušnjami in dovršenim delom v polni meri honorirati.

3773

z odličnim spoštovanjem
Ing. I. & F. Domicelj**Božiček Vas hoče razveseliti!**

Zato Vam prinaša vedno praktične pletenine. Te so lepo tople, pristojajo vsakomur in jih dobite že sedaj zelo poceni!

Za gospode:

Topel telovnik gladko pleten
Din 110.—, 95.—;
Strapacni telovnik vzorčast
Din 125.—, 120.—;
Telovnik iz čiste volne, barva kamelove dlake
Din 200.—, 180.—;
Pulover za sport
Din 230.—, 195.—, 165.—;
Sviterji visoko zaprti
Din 180.—, 160.—, 140.—.

Za dame:

Dober štrapacni telovnik
Din 120.—, 70.—, 55.—;
Telovnik z ovratnikom
Din 105.—, 100.—, 70.—;
Telovniki z borduro, zelo lični
Din 200.—, 180.—;
Triko jopice, rudeče
Din 120.—;
Pletene jopice, čista volna
Din 180.—.

Za malčke:

Telovniki gladki, od
Din 34.— naprej;
Telovniki vzorčasti, od
Din 48.— naprej;
Puloverji z ovratnikom, od
Din 64.— naprej;
Sviterji zelo topli, od
Din 85.— naprej;
Jopice za deklice, od
Din 84.— naprej.

Tople rokavice, nogavice, dolge in kratke. Najnovejše samoveznice.
Šali. Spodnje perilo. Robci. Moderna ročna dela.**C. BÜDEFELDT - MARIBOR**

Za Božič.

Volneni telovniki in puloverji za dame, gospode in otroke. Zimsko perilo, rokavice, nogavice in gamaše. Sportne nogavice. Moderne čepice. Moško perilo. Kravate, naramnice in žepne robce. — Velika izbira in zelo zmerne cene!

F. MICHELITSCH, modna trgovina Maribor, Gosposka ulica 14

3544

**Darujte-
veselje!**

Veselje v dom prinaša glasba. Vi si lahko čudovito poceni ustvarite glasbo. Obiščite nas ter zahtevajte, da Vam neobvezno razkažemo naše povsod čislane proizvode.

Tvornica glasbil

MEINEL & HEROLD

Prodajalna
Trg Svobode 6

**Nagradni
razpis
Din
5000.-**

zložen reklamni verz (Schlagwort), ki mora vsebovati ime »Meinel-Herold«. Rešitve se naj oddajo v zaprti kuverti v naši prodajalni na Trgu svobode 6. Za oceno je merodajna samo tvrdka 3576

MEINEL & HEROLD
TVORNICA GLASBIL

V mojem od-
delku ostan-
kovprodajam

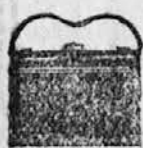
snežne cevlje
za dame znamke
'Wimpassing' par **72 Din**
Franc Kormann, Maribor
Gosposka ul. 3

Lepa božična darila

so ročne torbice, listnice, denarnice, aktovke, kakor tudi potni kovčki, nahrbtniki, dokolenice i. t. d. — Vse to v največji izbiri pri

IVANU KRAVOSU

MARIBOR — ALEKSANDROVA CESTA 13.

Priporočam za božične
praznike sveže pitane
goske, race, kapune, pu-
rane in Boueare 3769

Delikatesna trgovina

Prinčič

nasproti Glav. kolodvora

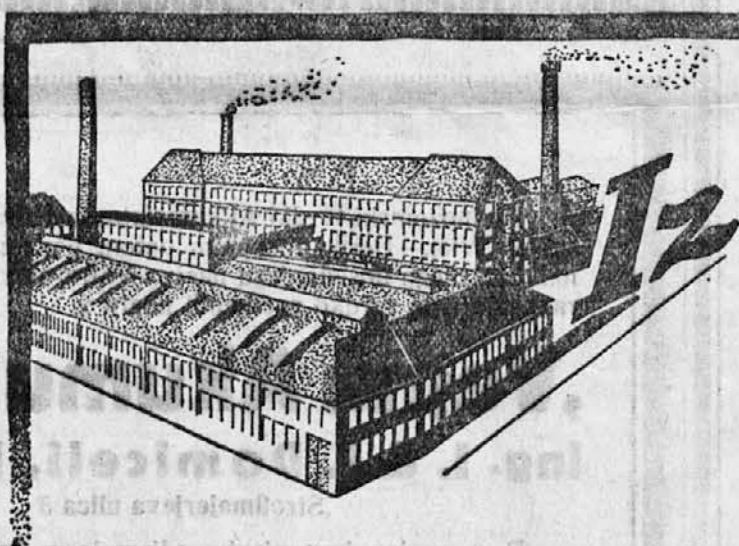
Dobra ura je najlepše

božično darilo

J. Schmidinger, urar, Maribor

Aleksandrova cesta št. 26

ima najlepšo in najcenejšo izbiro 3774

**Iz tovarne
naravnost
k Vam**

**Na obroke
brez povišanja cen!**

Rumeni **čevlji** najmodernša fazona **Din 200.-**
moški nizki

Kombinirani damski, elegantni na špango **Din 160.-**

Ogled prost!

K nakupu se ne sili!

**Mariborski
Konzum**